

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZERDA február 3.

33. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-32

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Lássuk a medvét!

A néphit azt tartja, hogy Gyertyászentelő Boldogasszony napján a medve előbuvik barlangjából és körülnéz. Ha szép idő van és tavaszi ígéretek vibrálnak a kerai napsugár hűzelgő mosolyában, akkor bizalmatlanul visszafordul és tovább alszik, mert az időelötti derűből kemény utótlésre következtet. Ha azonban zord tájkép fogadja, amint feltápaszkodik téli álmából, akkor kint marad, mert csalhatatlan meteorológiai ismeretei megnyugtatták, hogy most már rövidesen beköszönt és tartós lesz a kiélet.

A kisebbségi életnek is megvannak a maga medvéi, amelyek a szigorú időjárás elől visszavonulnak oduikba és letargikus álomba merülnek. Természetszerűen nem akarják, hogy a hatalom megtáncoltassa őket, az sem ambíciójuk, hogy a nacionalizmus vadászainak puskacsőve elé kerüljenek, bezárkóznak hát abba a barlangba amit a politikai szótár passzivitásnak jelöl meg és megvédve a zimankós hideg elől, ábrándoznak a tavaszról.

Az erdők vadját életosztóne kioktatja, hogy csak addig maradjon elsáncolt rejtekhelyén, ameddig az mulhatatlanul szükséges. Mihelyt a szabad mozgás lehetősége kínálkozik, a medve jelentkezik, tájékozódik, mérlegel és határoz. Kedvező körülmények között nekivág az új életnek, míg ha a helyzetet nem látja biztonságosnak, ismét behúzódik önkéntes fogságába. A mi kisebbségi törekvéseink - választott szószólói, ugylátszik, nem követik ezt a példát, átalusszák a tavaszt, a nyarat és az őst is és olyan híven kitartanak a passzivitás mellett, mintha a téli álom öncél volna.

Sok minden történt az országos politikában a legutóbbi választások óta. A parlamenti pártok erőviszonyai eltolódtak, a nacionalista blokk felbomlott és a nemzeti megegyezés koalíciója lépett a helyébe, a kormányzat szelleme átalakult, az államellenesség fogalmát revízió alá vették. Új éra friss szellői lengedeznek. A gyűlölködés jelszavait a békés együttműködés és minden erőt egybefoglaló pozitív alkotómunka igéi szorítják ki. Egészen más az atmoszféra, mint volt néhány évvel ezelőtt. És a magyarság vezetői még mindig nem rázták le magukról azt a zsibbadtságot, amelyet a választásokon lezajlott események idéztek elő.

Intézményesen sérelmeket okozni egy nemzetiségnek: sokkal könnyebb és gyorsabb folyamat, mint a már fennálló sérelmek

intézményes orvoslása. Am a feladatok súlyosságának arányában kell fokozódnia azok energiájának, munkakedvének és agilitásának, akik vállalkoztak arra, hogy egy kisebbség politikai, kulturális és gazdasági érdekeit a közéletben képviselni fogják. Semmi esetre sem szabad elmulasztani egyetlenegy alkalmat sem, amely a kitűzött célok megközelítésére adódik.

A szerb-horvát megegyezés kormányának mindkét uralkodó pártja részéről egymást érik a megnyugvást keltő és biztatást nyújtó nyilatkozatok, amelyek arra valólanak, hogy az illetékes körök mentalitása a nemzetiségek irányában tetemesen megenyhült. A szubotici főispán ünnepélyesen elismerte a jugoszláviai magyarság loyálisitását, Radics pedig olyan nagylelkűen méltatta a magyarság államhű magatartását és értékes képességeit, hogy csak a

megegyesedett cinizmus vonhatja ki magát fölpezsdítő hatása alól. A földkérdést és az iskolázás problémáját, amely az ország magyar népét legközelebről érdekli, ez a szavakban kifejeződő jóindulat még nem juttatta kielégítő megoldásra, de úgy véljük, hogy az iniciatívának, a kormányzat barátságos készségére hivatkozva, a magyarság képviselőitől kellene minél előbb kiindulnia.

Ha a medve a télutóját is át-aludna és akkor cammogna elő, amikor a jég teljesen elolvadt s nem fenyeget már hóvihar veszedelme, a késésből nem az következne, hogy a verőfény megbizhatatlan, hanem az, hogy az élet lehetőségeinek egy szakát a medve elszalasztotta. A politikai tél napjai elmúltak, a bizalmatlanság jégcsapjai elolvadtak, a látóhatár földerült — lássuk a medvét!

Ellentétek

a radikálisok és a Radics-párt között

A radikális-klub ülésén támadták a Radics-párti minisztereket
A radikális-párti miniszterek konferenciája

Beogradból jelentik: A kormány radikális tagjai kedden délután a miniszterelnökségen több órás fontos konferenciát tartottak. A konferencián, melyen Pasics miniszterelnök elnökölt, a belpolitikai helyzetet beszélték meg, de hogy milyen döntést hoztak, vagy hogy egyáltalán megállapodtak-e valamilyen lépésben, erre nézve semmi hír nem szivárgott ki. A konferenciáról távozó miniszterek az újságírók kérdéseire nem voltak hajlandók válaszolni, csupán annyit árultak el, hogy belső pártszervezeti kérdések is tárgyalásra kerültek. Beavatott helyen azonban úgy tudják, hogy párt-ügyeken kívül a konferencián nagyjelentőségű kérdést beszéltek meg és pedig azt, hogy a radikális-párt milyen lépéseket tesz arra az esetre, ha a költségvetési vita folyamán a Radics-párt teljesíthetetlen követelésekkel lépne föl, miután bizonyos jelek arra mutatnak, hogy evvel az eshetőséggel számolni kell. A kormányzó-pártok között ugyanis az utóbbi időben olyan ellentétek merültek föl, melyek a kormánykriszises veszedelmének árnyékát vetik előre. Mint hogy pedig a radikális-párt a költségvetés megszavazását elkerülhetetlen állami szükségnek tekintti, már előbb biztosítani igyekszik magát minden meglepetéssel szemben, nehogy az államéletben zavarok álljanak elő. Bár a helyzet még nem reménytelen, politikai körök számolnak azzal, hogy

a felmerült ellentétek hamarosan kirobannak. A válság végleges tisztázását Radics István visszatérése után lehet várni.

Politikai körökben a miniszterelnökségen megtartott konferencia nagy idegességet keltett.

A parlament szerdán kezdi tárgyalni a költségvetést

A parlament szerdán délelőtt kezdi meg a költségvetés általános vitáját, amelyet nagy érdeklődés előz meg. A szerdai ülésen felolvassák a többségi jelentést és a kisebbségi véleményeket, ami valószínűleg kitölti az egész ülést. A vita első szónoka előreláthatólag Davidovics Ljuba, a demokrata párt elnöke lesz, akinek beszédét, tekintettel a kényes politikai helyzetre, politikai körökben érdeklődéssel várják.

A radikális klub ülése

A radikális képviselői klub délután ülést tartott, amelyen az ugyanakkor megtartott miniszteri konferencia miatt a kormánytagjai nem vettek részt.

Zsivkovics Ljuba megnyitó beszéde után Pavlovics Sztojadin szólt föl, aki élesen támadta Radics Istvánt és a Radics-párti minisztereket. Pavlovics elmondta, hogy Radics István a hét legtöbb napján ugyszólván hermetice elzárkózik a képviselők elől, Nikics erdőgyi miniszter pedig odáig megy, hogy egyetlen radikális képviselőt sem fogad,

csupán a saját pártbíveit engedi be hivatalába.

Zsivkovics Ljuba válaszában kijelentette, hogy a kérdést el fogják intézni. Ezután több képviselő a parlamenti panasz- és kérvény-bizottság működését bírálta és követelte, hogy a bizottság sürgősen intézze el a közönség részéről beküldött sok száz kérvényt és panaszt. Más képviselők azt kívánták, hogy a miniszteri autóhasználatról szóló rendeletet megvitatás végett a klub elé terjesszék.

Simonovics képviselő kérdést intézett az elnökhöz, hogy az ülésen miért nem jelentek meg a kormány tagjai. Zsivkovics Ljuba felvilágosítása után azt indítványozta, hogy az ülést halasszák el. A klub az indítványt elfogadta és az elnök az ülést be-rekesztette.

Ferad Draga bég letartóztatását helyben hagyta a bíróság

Koszovszka-Mitrovicáról érkező jelentés szerint az ottani elsőfoku bíróság csak most hagyta jóvá Ferad Draga bégnek, a dzsemjet vezérének letartóztatását, aki ellen többrendbeli gyilkosság címén emelt vádat az ügyészség.

Ferad Dragat, mint ismeretes, a választások előtt tartóztatták le, mert többen azt a feljelentést tették ellene, hogy a háború alatt gyilkosságokat követett el. A vezér letartóztatása olyan katasztrófális hatással volt a dzsemjetre, hogy a párt, amelynek tizennégy képviselője volt, egyetlen mandátumot sem tudott szerezni.

Az érdekes bűnügyben, hír szerint hamarosan megtartják a főtárgyalást, melyet egész Délserbia nagy érdeklődéssel vár.

Pasics tanácskozását Zsivkovics Ljubával

Pasics miniszterelnök kedden délelőtt megjelent a radikális klub helyiségében és megkezdte a folytatott a párt vezető tagjaival. A klubból a miniszterelnök a hivatalába ment, ahol később Zsivkovics Ljubával, a radikális klub elnökével folytatott beható tanácskozást.

A dobrovoljacok és az ármentesítő társulatok

A szombori kerületből egy nagyobb küldöttség járt kedden Beogradban. A küldöttség délelőtt felkereste a kerület radikális képviselőit: Trifkovics Márkót, a parlament elnökét és Gavrilovics Oitót, a pénzügyi bizottság előadó-ját, akiket felkértek, járjanak el a kormánytól, hogy rendezze a dobrovoljacok és az ármentesítő társulatok viszonyát, valamint az ármentesítő társulatoknak az állammal szemben fennálló követeléseit.

Petár király neve alatt szélhámoskodik egy svéd kalandor Amerikában

Külföldi kalandorok furcsa ambíciója

Beogradból jelentik: Amerikából érkezett jelentések szerint nemrégiben Amerikába érkezett egy előkelő külsejű idősebb ur, aki Petár szerb királynak mondja magát. Az idegen az »SS. Kroonland« nevű hajón kelt át az Océánon és a hajón Williams néven váltott kabint és svéd alattvalónak írta be magát, de hamarosan az a hír terjedt el a hajón, hogy az állítólagos svéd utas Petár, a Szerb-Horvát-Szlóven királyság első uralkodója, Williams ur nem erősítette meg ezeket a híreket, de nem is igyekezett megcáfolni és amikor valaki szóba hozta előtte ezt a híresztelést, az öreg ur titokzatos és kétértelmű válaszokat adott.

Partraszállása után Newyorkban Williams már maga is hangoztatta, hogy ő I. Petár és amikor egy amerikai magán-detektív iroda megszerezte az elhunyt Petár király arcképét, kiderült, hogy a svéd Williams tökéletesen hasonlít a képhez. Ezenkívül egy pecsétgyűrűt mutatott fel Williams és a gyűrűbe Petár király monogramja van vésvé.

Az amerikai lapok nagy cikkeket írnak a titokzatos svédéről és a romantizmusra annyira hajlamos amerikai közönség könnyen hajlandó elhinni, hogy Petár király nem halt meg, hanem a délszlávok egyesítése után kivándorolt Amerikába pihenni.

A *Bácsme gy ei Napló* csak nemrégiben leplezett le egy veszedelmes kalandort, aki a francia idegenlégióban Ciril Karagyorgyevics hercegnek adta ki magát. Az álherceg könnyű kalandokat keresett a Karagyorgyevics herceg neve alatt, viszont az amerikai jelentésből nem tűnik ki, hogy a svéd szélhámos

milyen célból verte föl az elhunyt uralkodó nevét, de Jugoszlávia kormányának semmiesetre sem lehet közömbös, hogy a nemzetközi kalandorvilágban a legutóbbi időben

annyira divatba jött a SHS. dinasztia presztizsével visszaélni és az illetékes tényezők bizonyára módját fogják találni, hogy Williams ur garázdálkodásának véget vessenek.

Vizvezeték egy-két Vardar-cigaretta árán

Miért nincs még mindig Noviszádon vizvezeték?

A vizvezetési ankét alkalmából elmondja Orbán Ignác műszaki tanácsos

Noviszad város tanácsa a vizvezeték régóta vajudó kérdésében szerdára ankétára hívta a vajdasági mérnöki kamarát, az országos mérnök- és építészegylet noviszadi szekcióját, a noviszadi állami építészeti igazgatóságot, a vasuti osztálymérnökséget, a kiszélesített városi tanács mérnök tagjait, a volt városi mérnököket, az ipar- és kereskedelmi kamarát, a városi tanács és a városi mérnöki hivatal tagjait és végül a kiszélesített városi tanács több tagját.

Ez a szerdai ankét hívta meg a noviszadi vizvezeték közel két évtized óta húzódó kérdését végre dűlőre vinni.

Megkértük az ankét egyik tagját, Orbán Ignác műszaki tanácsost, a noviszadi mérnöki hivatalnak sok éven át érdemes vezetőjét, a vizvezetési kérdés legkitünőbb ismerőjét, mondja el a *Bácsme gy ei Napló* olvasói számára az okokat, a mik mindmostig késleltették a leg-sürgősebb kérdés megoldását és annak a módját, miképp lehet végre is ezt a kérdést eredményesen megoldani. Kérdésünkre a következő felvilágosítást kaptuk.

A kérdés eddig rosszul volt beállítva

— A vizvezeték és csatornázás kérdésének vannak ugyan műszaki, egészségügyi, tűzbiztonsági, pénzügyi és egyéb vonatkozásai is, maga az egész kérdés azonban par excellence közgazdasági kérdés: az építőipari termelés kérdése.

A kérdésnek ebből a beállításából önként következik, hogy a vizvezeték és csatornázás építésének akadályai ugyanazok, mint minden más ipari vagy gazdasági termelés akadályai: nevezetesen a termelés költségeinek helytelen finanszírozása és igazságtalan megosztása, vagyis a helytelen városgazdasági politika.

Mi akadályozta a vizvezeték létesítését?

— Az eddigi gyakorlat szerint az építési kölcsön évi kamatait és az évi üzemi költségeket összeadták és azt vagy a nyers házár, vagy a vízfogyasztás mennyisége arányában osztották meg. A költségmegosztás ez a módja egyeseket tehermentesített, például a kevésbé, vagy egyáltalán be nem épített telkek tulajdonosait, viszont másokat éppen ezen oknál fogva többszörösen megterhelte, vagy túlterhelte.

— Ez a túlterhelés csak úgy tüntethető el, ha az építési költségeket az üzemi költségektől elkülönítjük és kimondjuk, hogy sem az építési, sem az üzemi költségekből senkinek se terheljen több, mint amennyit neki az építés, illetve az üzem fenntartása megér.

Kétszer akkora töké kell, mint amennyit az építési költség

— Ha az építési költségek biztosításának módját vizsgáljuk, megállapítható, hogy az tetemes interkálris kamatvesztéséget és súlyos kamatterhelést jelentett, melyek hátrányait még fokozta az, hogy a kölcsön összegét a valósági összegnél jóval magasabba kellett

szabni, hogy az ugynevezett előre nem látható kiadások is fedezetet találjanak. Ezek a hátrányok onnan származnak, hogy az építési vállalkozó pótmunkákat forszíroz és olyan építési sorrendet, mely a tömegmunkákat elsősorba helyezi és ezáltal az üzembelhelyezés időpontját kitolja, viszont a finanszírozó vállalat a kölcsön alapföltételül természetesen kiköti, hogy a kölcsön összege olyan magasan alapítottassék meg, hogy az árfolyamkülönbségre, az interkálris kamatvesztésre és a pótmunkákra is fedezetet nyújtson, vagyis az összes költségekre, az üzembelhelyezés kitölt időpontjára.

— Ezek a hátrányok lényegesen redukálhatók, sőt részben teljesen kiküszöbölhetők, ha az építés finanszírozását egy kézben egyesítjük.

— Tegyük fel, hogy az építési kölcsön száz millió dinár lenne. Már a kölcsön árfolyamvesztése 10%, mert a kölcsön 90%-os lesz. Mintfog az építés három évig tart el és a kölcsön kamata legalább 10%-os, a három évi kamatvesztés 30%. Ezzel szemben a fel nem használt kölcsön után az építés tartama alatt 7½ millió dinár térül meg. A veszteség tehát: 10% árfolyamkülönbség, 30% kamatvesztés, vagyis 40%, megtérül 7½%, eszerint a 100 millióból csak 67½% áll rendelkezésre. Ebből még az első fél év 5%-os kamata is fizetni kell, hogy végül csak 62½ millió marad a 100 millió dinárból. A pótmunkák 20—25% közt mozognak, mely esetben 42 millió maradna és a 100 millióból csak akkor futná ki, ha az építési költség nem több, mint a kölcsön fele: vagyis 50 millió dinár.

Mi az egyetlen lehetséges megoldás?

— Amíg tehát a költségmegosztás igazságtalanságát az építési és üzemi költségeknek különválasztása által eliminálhatjuk, addig a finanszírozás hátrányai az építésnek és finanszírozásnak egyesítése által a maximumra redukálhatók, esetleg teljesen kiküszöbölhetők.

— Épp ezért a pályázati feltételekbe be volna iktatandó, hogy a város előny-

Dumas

a nagy mesemondó

Bulyovszky Lilla memoárjaiból

A romantizmus százéves fordulója alkalmából, amelyet Párisban az élen világszerte megünnepelnek az idén, magyar nyelven újra megjelent a romantikus világ egyik leghatalmasabb műve, az öregebbik Dumas testörtrilógiája (A három testőr, Husz év múlva és Bragelonne vicomte), amelynek előszavában Ambrus Zoltán joggal említi, hogy Dumas azért marad mindenkori friss és modern, mert az ő hallatlan mesélő kedvére az emberiségnek mindaddig szüksége lesz, amíg nyomoruság lesz a földön, amíg az embereknek okuk lesz rá, hogy belefedelelkezzenek valami érdekfeszítő, idegzsonglító olvasmányba.

Mint valami ellenállhatatlan ösztönnel, úgy hajtja Dumast a lelke a mesemondásra s érdekes, hogy ez az elemi erejű mesélőkedve nemcsak az írásában, hanem a magánéletben is eluralkodott rajta, amiről kedvesen számol be Bulyovszky Lilla, a magyar színésznő, az egyik párisi utjáról készült feljegyzéseiben, 1858-ban. A kislés öregebb Dumas — ekkor már ötvenöt éves volt — ezidőtájt Eugenie Doche barátságával dicsekedhetett, aki viszont nagyon kedvesen magára vállalta, hogy a fiatal magyar színésznőt — Lilla még nem volt huszonöt esztendősekben a napokban — bevezeti Páris életébe.

Lilla Versaillesst szeretete volna megnézni és Mme Doche nyomban ráparancsolt Dumasra, hogy ő kalauzolja őket és pedig két feltétel alatt: az első az

volt, hogy Dumas minden kép vagy szobor történetét, amelyet a két asszony tőle kérdezni fog, elmondja; a másik pedig az, hogy emellett nem szabad regényt csinálnia, vagyis — ahogy Lilla mondja — nem szabad *fillentenie*. A szerelmes Dumas elfogadta Eugenie Dochenak, a párisi közönség dédgetett, elegáns kedvencének minden feltételét.

— Már az uton, — írja Bulyovszky Lilla, — egyik adoma a másikat követve, Dumas emlékeinek kifogyhatatlan tárházából. És mindent oly érdekesen adott elő, mintha csak sajtó alá diktálná a szavait. Például Issy mellett oly énkénk írta le az ütközetet, amelyben 1815-ben itt dőlt el Páris sorsa, mintha csak jelen lett volna annál. Eugenie már ekkor megfenyegette az újjával s figyelmeztette a két feltétel másodikára. De én elfhajgattam volna napokig is, még abban a meggyőződésben is, hogy rendes szokása szerint most is regényt csinál a történelemből.

— Elbeszélte Versailles keletkezését s kifejlesztését XIV. Lajos által, ki csak a főépületekre és a faültvényekre többet költött 400 milliónál, közbe-közbe a legérdekesebb adomákat szőtte, amiken hol halálra kacagtuk magunkat, hol pedig szívünk mélyéig megindultunk. Ez az ember olyan részleteket beszélt világszerte ismert eseményekről és még ismertebb egyéniségekről, hogy néha azt hittem, hogy Cagliostro áll előttem, aki tudvalevőleg maga is Dumas egyik regényének főhőse lett.

— Amint a kastély udvarába lépünk, Dumas így szól hozzám: »Asszonyom, Prankhon legnagyobb férfialtja ön ezekben a szobrokban.« Ez-

zel két sor szoborra mutatott, több mint életnagyságban. »Ezek méltók, hogy önt, egy vitéz, harcias nemzet gyermekét üdvözöljék.«

— Ime folytatta Dumas — bemutatott Richelieu bíborost, aki korának leggyűlöltebb és egyben legtiszteltebb embere volt; a nép úgy rettegett tőle, mint maga a király is.

Gondolható, mennyit mesélt Dumas Bulyovszky Lillának erről a furcsa katonabíborosról, aki tudvalevőleg a három testőr regényének egyik főalakja. Eugenie Doche azonban nem nagy türelemmel halgatta.

— M. Dumas, — szólott Eugenie — ne untasson bennünket ezekkel a köfigurákkal, gyereünk tovább.

Dumas nyomban visszavágott:

— Megyünk, ma reina, hanem legalább egy tekintetet engedjen öfelségére, XIV. Lajosra vetnünk, akire ön bizonyosan nem panaszkodnék, ha az ő korában élt volna.

— Javíthatatlan! — mormogá Eugenie.

Végül is bejebb kerülnek a termekbe, amely akkoriban történelmi képtárnak volt berendezve. Dumas elemében volt.

— Doche, — írja Bulyovszky Lilla, — megállt egy-egy kép vagy szobor előtt, s odacítálva Dumast, így szólott hozzá: »Eh bien, mondja el ennek a lo-vagnak vagy szemérmes királynőnek a történetét, hanem regényt ne csináljon, mert ha azt akarunk, akkor Mé-ryt vagy Balzacot vesszük elő s nem szorulunk önkre.«

De Dumas megszokta a Doche tréfáit s anélkül, hogy azokra reflektált volna, odaállott a kép elé és elkezdett róla beszélni és beszélt mindaddig róla, amíg csak azt nem mondták, hogy

elég.

Bulyovszky Lilla most részletesen beszámol a Dumas meséről, amelyeknek az a közös tulajdonságuk, hogy a történelmi mag mindenkor igaz bennük, de Dumas utóérhetetlen művésze egy körülményre azt, hogy a legszárabb krónika is úgy hat, mint valami regény. Így érkeznek az egyik kép elé, amely a »nagyábu Bertót, Nagy Károly anyját« ábrázolja.

— A történelem, — meséli Dumas, — nem ismeri az eredetét, hanem a romantika azt írja róla, hogy az anyját Blanche Fleure-nek hívták, az atyja pedig Flore, Magyarország királya volt.

A romantika most az egyszer igen szemtelenül bánt el a történelmvel, — jegyzém meg nevetve, — mert először is Nagy Károly idejében még nem voltak magyar királyok, másodsor Flore nevű magyar király nem létezett soha és harmadsor — tévém hozzá — ilyen nagy láb pedig végképp nem teremhett hazám földjén.

— Ma föl — mondá Dumas nevetve, — igaza lehet önnek. Hanem már most kárpótlásul egy másik teremben egy igazi magyar királyleányt mutat meg önnek. — És Dumas, akinek igazán bámulatos a memóriája, máris elvezetett, minden keresés nélkül, egy képhez, amely alá ez volt írva: Clémence de Hongrie.

— Eszerint, — kérdém, — a francia királyok ereiben magyar vér is csergőzött volna és mi arról mit se tudunk. És valóban, magyar hercegnő volt? — kérdém, — mert a jelmeze nem magyar ám, azt elhihetek nekem, aki nem egyszer játszottam Pesten magyar királynőt.

S erre máris meggyírtak az ég csa-

Hódit a numerus clauzus

A romániai egyetemi hallgatók is követelik a bevezetését

Bukarestből jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter a napokban felhívást intézett az egyetemi diákokhoz, hogy *szüntessék be az antiszemita zavargásokat*, mert ellenkező esetben kénytelen lesz ellenük szigorú rendszabályokat alkalmazni.

A felhívásra az egyetemi hallgatók egy memorandumot nyújtottak át Anghelescunak. A memorandumban a diákok kijelentik, hogy a közoktatásügyi miniszter felszólításá-

nak mindaddig nem hajlandók eleget tenni, *míg a román egyetemeken be nem vezetik a numerus clauzust* és ezzel meg nem akadályozzák, hogy zsidók korlátlan számban járassanak a romániai felső iskolákba.

A memorandumot Anghelescu a minisztertanács elé fogja terjeszteni, mely dönteni fog, hogy az antiszemita diákok egyre agresszívebb fellépését milyen törvényes eszközökkel törjék le.

Kicserélték a török-jugoszláv békeszerződés ratifikációs okmányait

Az ünnepélyes aktus a külügyminisztériumban folyt le

Beogradból jelentik: A belügyminisztériumban kedden délelőtt ünnepélyes formák közt kicserélték a török-jugoszláv békeszerződés ratifikációs okmányait.

Az ünnepélyes aktus Nincsics külügyminisztériumi kabinetirodájában folyt le, ahol megjelent Hikmet bej török követ. Nincsics rövid beszéd-

kisérétében átnyújtotta neki a király által aláírt békeokmányt, majd Hikmet bej adta át a török okmányt, melyet Kemal pasa török köztársasági elnök írt alá.

Az okmányok kicserélése után a külügyminiszter rövid megbeszélést folytatott Hikmet bej török követtel.

Saljapin, a világhírű orosz énekes

április végén Beogradban vendégszerepel

Két estéért százhetven ezer dinárt kap

Beogradból jelentik: Saljapin Fedor, a világhírű orosz operaénekes, tavaszi, európai körutja során ellátogat Beogradba is, ahol április 24., 25. és 26-ikán, három nap fog vendégszerepelni.

A nagyszerű orosz művész, akit nagy érdeklődéssel vár a főváros közönsége, első két este a *Vitas-kop* moziban lép föl, mely egyike a legnagyobb befogadóképességű beogradi koncert-termeknek. A

harmadik estére a beogradi Nemzeti Opera szerződtette le, ahol világhírű szerepét, a *Boris Godunov*-ot fogja énekelni. Az első két estéért százhetven ezer dinárt kap Saljapin; a Nemzeti Operától járó tantemje még nincs megállapítva.

A világhírű énekes Beograd után valószínűleg Zagrebot és Szarajevót is felkeresi, ahol egy-egy estélyt ad még a beogradinál is nagyobb honoráriumokért.

Radics István tizenkét uti-beszéde

Azt hiszem, közelednek a választások — mondotta a közoktatásügyi miniszter

Dubrovnikból jelentik: Radics István közoktatásügyi miniszter agitációs körútján kedden Dubrovnikba érkezett, ahol nagy tömeg ünnepélyes fogadtatásban részesítette. Radicsot a Szarajevótól Dubrovnikig terjedő útvonalon igen sok helyen fogadta a lakosság ünnepélyesen és Radics *utközben tizenkét helyen tartott beszédet*. Így többek közt beszélt Radics a mosztari pályaudvaron is, ahol a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— *Azt hiszem, közelednek a választások, amelyeket mi nem sürgetünk, de nem is félünk tőlük, amennyiben szabadok lesznek.*

Beszélt még Radics Csaplínán, Gabelán, Metkovicsban és másutt is. Csaplínai beszédében többek közt a következőket mondotta:

— *A szerbekből hiányzik a horvát szellem. A radikális-párt általában egészséges. A szerb nép becsületese és békeszerető, de a szerb paraszt még nem hisz az eke hitvallásában. Nem látta még be, hogy az eke erősebb, mint a kard és a puská és a forószék hatalmasabb az ágyunál. Az országban a szabadságot elértük már, de az igazságot még nem. Mi nem azért kötöttünk meg egyezséget a radikálisokkal, hogy beüljünk a miniszteri bársonyszékbe, hanem, hogy a paraszt-ságot tartsuk szabadon a községi*

önkormányzatoktól kezdve egészen a kormányig.

Gabelán megtartott beszédében Radics István élesen bírálta Stojadinovic pénzügyminisztert és a következőképp nyilatkozott:

— *A pénzügyminiszter csak egy millió dinárt adott az árvízkarosult parasztok segítségére. Az újságok megírták akkor, hogy kikeltem emiatt, de meg is volt rá minden okom, mert ez botrány.*

A dubrovnikai fogadtatás alkalmával is nagyobb beszédet mondott Radics és itt a következőket jelentette ki:

— *A szerb testvérekkel meg kellett egyeznünk, azért, hogy a tengert ne veszítsük el. Hangsúlyozni kívánom, hogy két-három millió Radics él az országban. Majd az alkotmányrevízió kérdéséről beszélt és kijelentette, hogy ostobaság azt mondani, hogy a decentralista vagy föderalista rendszer a helyes, mert csak az jöhet számításba, ami a népnek megfelel. Én a kormányban — folytatta beszédét — nemcsak miniszter vagyok, hanem a horvát paraszt-ság képviselője és ezért néha kiméltlenül tépek fel bizonyos kérdésekben; de minden lépésemnél a szerb testvérek iránti szeretet vezet.*

Kedden este a dubrovnikai Radics-párt bankettel adott, Radics István

tiszteletére, szerdán pedig, amikor Dubrovnik védszentjének ünnepe: Szent Balázs napja van, nagy népgyűlés lesz, melyen Dalmácia különböző részeiből sokan vesznek részt, mert ez az első eset, hogy Radics István Dalmáciában van agitációs uton. Dubrovnikból Radics Imotki községbe megy, majd visszatérőben Bosanski Bródban vesz részt pártja nagygyűlésén.

Újságíró-ankét a törvényegységesítő minisztériumban

Készül az újságírók jogviszonyait szabályozó rendelet

Beogradból jelentik: A jugoszláv újságíróegyesület küldöttsége — mint a *Bácsmegeyi Napló* közölte — kedden felkereste Pasic miniszterelnököt, akit arra kért, tegyen lépéseket az újságírók jogviszonyait és a nyugdíj-kérdést szabályozó rendeletet a kormány melébb adja ki. A kihallgatásnál jelen volt Szrszkics törvényegységesítő miniszter is, aki megígérte, hogy a rendelet ügyében már kedden ankétára hívja össze az újságírók megbízottait.

Az ankétot kedden megtartották és a rendelet kiadására irányuló tárgyalások kedvező mederben indultak meg. Az újságírók megbízottai Szrszkics miniszter elé terjesztették az egyesület részéről kidolgozott rendelet-tervezetet, amelyet a miniszter a tárgyalások alapjául el is fogadott. Főntartotta azonban magának azt a jogot, hogy melébb a rendelet végleges kidolgozására sor kerülne, megbeszéléseket folytasson a lapkiadókkal is. Amint ez megtörténik, Szrszkics miniszter újabb ankétára fogja összehívni az újságíró egyesület megbízottait.

Kommunista röpiratokat terjesztettek Budapesten

A rendőrség négy munkást letartóztatott

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség letartóztatott négy pestszentlőrinci munkást, akiket kommunista röpiratok terjesztésével bádolnak.

A rendőrség még január elején arról értesült, hogy Sopronon keresztül Moszkvából egy futár érkezik Budapestre, ki utasításokat hoz ifjúnok-propagandára vonatkozólag. Ezt az embert a detektívek Sopronban személyleírás után fölismerték, de nem fogták el, hanem továbbengedték. A futár Kelenföldön leszállt és nem ment be Budapestre, hanem egy környékbeli községben bujt meg. A detektívek megállapították, hogy a futár egy körülbelül hatvan oldalra terjedő gépiratos iratot hozott magával, amelynek a címe: „A leninizmus alapeszméi”, amely iratot sorozatos előadások formájában Stalin, a moszkvai Sverdlov-egyetem tanára tartott meg. Ezt a röpiratot a Vági-pártban a Rákosi-féle puccsig igen gyakran szerepelt Herics Lajos, az ifjúnokások vezetője, hozta magával Moszkvából és ő adta át Bécsben a Vági-párt emberének, aki azt Budapestre hozta. A röpiratot Pest-Erzsébeten és Kispesten kezdték lemásolni és az volt a terv, hogy a füzetet egyelőre négyezer példányban nyomtatják ki Budapesten és azt a Vági-párt emberei között terjesztik.

A rendőrség kinyomozta a sokszorosítókat: Juhász Jenő, Lay László, Keresztes Károly és Pap István gyárimunkások személyében, akiket letartóztatottak.

ben részesült azokat a finanszírozási ajánlatokat, amelyek a vízvezeték és csatornázás létesítésének ismert akadályait, nevezetesen a költségek igazságtalan megosztását, az interkálaris kamatvesztéseket, a magas kamatterhet és az előre nem látható költségeket illetőleg teljesen kiküszöböli, vagy legalább is a minimumra redukálja.

— Az ajánlatokat legkésőbbben április elejéig be kellene kéri, hogy a munkálatok még a tavasszal megkezdhetők legyenek.

— Mint városi mérnök 1893 óta figyelemmel kísértem a városok fejlődését és bátran mondhatom, hogy ezalatt az idő alatt a városok hitelkétségének kielégítésére *sohasem volt elég pénz* és sohasem voltak a kereseti viszonyok olyan kedvezőek és a közterhek olyan alacsonyok, hogy a városi lakosság újabb igazságtalan terheket szívesen magára vállalt volna. *Vagyis a közgazdasági viszonyok sohasem kedveztek közművek létesítésének* és alig hiszem, hogy a jövőben meg lesz a közönségben a hajlandóság újabb közterhek elvállalására mindaddig, *míg a város nem szűkíti a finanszírozás és költségmegosztás régi rendszerével.*

— Ha a város szakít a régi rendszerrel és ha a vállalkozók el fogják vállalni a művek létesítését és ha az érdekeltek is annyit vállalnak a költségekből, amennyit kinek-kinek megér az, ha vízvezeték van és ha ez a kis emberre legkevesebb napi 1—2 dinárt, vagy még kevesebbet jelent, a kis ember sem fogja mondhatni, hogy ő inkább hord ivóvizet a Dunáról és a háztartásához való vizet a Dunáról és a háztartásához való vizet az udvari kútból, túri a lueskot és szeunyot az udvarában, mint azt az 1—2 dinárt, amelynek ellenében létesíthető a vízvezeték.

Plavšics Nikola, a városi mérnöki hivatal vezető-főmérnöke mondta az egyik városi közgyűlésen, ha csak mindenki naponta egy-két Vardarral kevesebbet szöve, a noviszadi vízvezeték máris létesíthető.

tornái Dumas valami megható, kerekded mesét rögtönzött ott a helyszínén Róbert Károlyról, akinek Clémence állítólag a leánya volt s aki egy francia Lajoshoz ment légyen feleségül, de végül is zárdába vonult...

— És ez mind igaz? — kérdém bámulva.

Doche a vállát vonogatta, mintha csak azt mondaná: ugyan, hadd beszéljen.

Dumas azonban a legkomolyabb arccal felelt:

— Olyan igaz, mint azok a krónikák, amikből a tudásomat merítem.

— Teremből terembe sétálva, nem volt kép, amelyről Dumas nem tudott volna akármennyit is beszélni.

— Szándékomban, hogy Dumast minél többet beszéltessem, kedvezett Eugénie restsége is, aki nem nagyon szeret járkalni s minduntalan leült, ilyenkor rámutatott valamelyik képre és így szólott: „Eh bien, Dumas apó, lazudj valamit, de el ne aludjani mellette. Kérem, folytassa hozzám fordulva, kétszen föl, amikor vége lesz.” Ezzel belevetette magát egy karosszékbe és szép picit lábát a naperayójával voregetve, úgy tett, mintha ásitóznék, igazában pedig nagy figyelemmel hallgatta Dumast, aki viszont azt affektálta, hogy Eugéniet számba sem veszi, hanem csak nekem beszél.

S aztán folyt Dumasból a meseszó, Valois Margitról, Medici Máriáról, Mancini Máriáról, s a francia történelmek annyi más izgató, megkapó nőalakjáról, akiknek olyan nyugtalanítóan érdekes galériáját festette meg Dumas életje főművében, a tízenegykötetes festő-trilógiában.

KISEBBSÉGI ÉLET

A Német Népszervezet tanácsa a községi választásokra vonatkozólag ülést tartott, amelynek külön érdekességét kölcsönözött Roth Hans Otto dr.-nak, a szász parlamenti vezérnek részvétele. A Népszervezetnek a végrehajtóbizottság nevében Muth Gáspár dr. számolt be a községi, megyei, valamint ezzel kapcsolatban az általános választásokra vonatkozó és a különböző pártokkal lefolytatott tárgyalásokról. Az ülés után Muth dr. az újságíróknak a következő nagyfontosságú politikai kijelentést tette: A Néptanács tudomásul vette és minden tekintetben jóváhagyta a végrehajtóbizottság eddig lefolytatott tanácskozásait és felhatalmazta, hogy ebben a mederben és irányban folytassa azokat tovább, mert belátta, hogy a politikamentes lista eszméje a számottevő temesvári politikai körökben visszautasításra talált és így a községi választások tisztára politikai karaktert nyertek. Másrészt a német Népszervezet mindazon pártokkal szemben, amelyek a gyulafehérvári határozatok alapján ámanak, harcra kíván menni, viszont feltétlen demokratikus alapon akarja látni az új községválasztásokat, csendőlvén a nemzeti párttal és az egységes munkásszervezet képviselőivel folytatott paktumos tárgyalásainkat és magát a paktumot, amely elvben már megkötöttnek tekinthető, ratifikálta. Egyben felhatalmazta a Néptanács a végrehajtóbizottságot, hogy nyújtson baráti jótét egy a temesvári magyar pártnak, mint a zsidó nemzeti szövetség temesvári csoportjának és szőlősa fel őket a csatlakozásra, annak a kihangsúlyozásával, hogy a jelenlegi kisebbségi sorsban egy kisebbségi frakció sem küzdhet olyan párt ellen, amely a gyulafehérvári határozatokat politikai bázisul jelölte meg.

Az erdélyi magyar párt marosvásárhelyi tagozata most folytatja körzeti szervezkedését. A szervezkedés során avatták fel az egyes körzetek ugynevezett főszozsédjait. Marosvásárhelyt ugyanis családai körzetekre osztották. Egy-egy ilyen körzetben negyven-ötven család van, amelyeknek élén főszozsédok állnak. Vasárnap délután öt órákor kezdődött a felavatás ünnepe. Dr. Bernády György, a marosvásárhelyi magyar párti tagozat elnöke üdvözölte a megjelenteket, amelyek során vázolta a felavatás jelentőségét. Beszédében többek között a következőket mondotta:

— Sem barátai, sem rokonszenv, vagy bármiféle üzleti érdek nem tapheti ki szívünkkel a fajtánkhoz való közösség érzését. Jöhetnek hízelgések, ígérekkel, fényesebbnél-fényesebb ajánlatokkal, vagy akár fenyegetésekkel is, hogy bennünket a pártakat lohogója alól eltéríthessenek, szent meggyőződéssel vallom, hogy ebben a városban nem fog egyetlen egy olyan ember sem akadni, aki hűtlenül cserbenhagyná a magyar párt zászlóját. Minden zaklatással és üldözéssel meg fog birkózni a szinmagyar város magyarsága. De a párt ereje attól függ, hogy milyen tömegek és milyen zárt sorokban állanak mögötte. Az összetartás csodákat művelhet. Ennek tudatában már eleve is tiltakozunk az ellen, hogy bárkit mellőzés, vagy akár-miféle sérelem érhesen csak azért, mert magyarnak vallja magát. Most pedig barátain, felszóltom azokat, akik a főszozsédsági tisztet vállalták, lépjenek elő és kézzszorításai erősítsék meg, hogy minden körülmények között vállalják a rájuk rótt munkát s a magyar párt szolgálatában és fajtánk érdekében semmiféle áldozattól sem riadnak vissza. Bernádyknak e szavaira régi haragosai közül többen felálltak és hozzájárva átölelték és

könnyes szemmel békültek ki vele. De nemcsak Bernády ellenfelei békültek meg egymással, hanem mások is, akik azelőtt ellenfelek voltak, most sírva fogtak kezét vagy ölelték át egymást és elfeledve a régi haragot, barátságot kötöttek. Ezután megkezdődött a főszozsédok felavatása. Körülbelül 250 ember erősítette meg kézfogással, hogy minden kötelességet, amely a magyarság kulturális és gazdasági érdekeit szolgálja, igaz szívvel és örömmel vállal magára.

Az olaszországi nemzeti kisebbségek körében felvetődött a terv, hogy panaszokkal a legközelebbi népszövetségi üléshez fordulnak. Olaszországban a megmozdulást is szenvtelen közönyt nézik és azt mondják: ez csak a német «kisebbségeknek» lesz rossz, mert a Népszövetség a lime el fogja utasítani a panaszt, mondván, hogy Németország nem írt alá semmiféle kisebbségi szerződést és Olaszországban ezek szerint a kisebbségek egyetemes védelméről nem lehet olyan értelemben beszélni, mint például az utódállamokban. A történelemnek rendkívüli ellenmondásai vannak. Az irredenta kifejezés olasz származású és mielőtt e szó

meghódította volna a világháború előtti Európát, a leghatékonyabb gyújtóanyag az ausztriai és németországi olaszoknál talált. Jellemző, hogy Európa leghevesebb irredentái, akikről meg van írva, hogy ha egy osztrák tiszttal betette a lábát abba a kávéházba, ahol olasz polgárok ültek, az olaszok felálltak és kimentek akkor, amikor a saját többségük új irredentáival találják magukat szembe, távol állóluk a meggondolás, hogy respektálják azokat a kisebbségi önvédelemre vonatkozó lépéseket, amelyek jogosultságában egyidőben ők is szentül meg voltak győződve és hajlamosságot mutatnak ezzel szemben a régi monarchia kisebbségét elnyomó intézkedéseit még fokozottabb mértékben követni. Az olasz kormány legutóbb kimondotta, hogy Olaszországban nincsenek kisebbségek. Mindenki csak olaszul írhatja a nevét és büntetendő cselekmény, aki már meghonosodott német nevet és nemességét a köz előtt használni meri. Az iskolai oktatás az alsó- és középső iskolákban kizárólagosan olasz. Mussolini kormánya nemcsak az olasz ellenzéki lapok megjelenését tette lehetetlenné, de beszüntette a déltiroi kisebbségi lapokat, így legutóbb a Meraner Zeitung sorsát pecsételte meg.

Az első szerb nemzeti dráma százéves jubileuma

Stefanovics Stevan-émlékünnep Noviszadon

A beogradi irodalmi és színházi körök e napokban ünnepelték meg az első szerb nemzeti dráma centennáriumát, melyet a szerzőnek: Stefanovics Stevanának szülővárosa, Noviszad szerdán ünnepel meg díszes keretek közt.

Stefanovics Stevan drámáját, *V. Uros cár halálát*, száz év előtt adták elő először Noviszadon. *V. Uros cár halála* tragédia, amelyet Stefanovics Stevan mint fiatal drák írt. Ez a tragédia az első szerb nemzeti dráma, amely a Vajdaságban, tehát abban a tartományban került bemutatásra, amely a modern szerb-horvát irodalom bölcsője volt.

A Vajdaságban van egy még régebbi szerb nemzeti dráma, amely *Lázárnak*, az utolsó szerb cárnak életét vitte a színpadra. Ezt a drámát egy *Kozacsinszki Emanuel* nevű orosz tanító írta, egyike azoknak a tanítóknak, akik a tizenharmadik század első felében a karlócai metropolita-patriárcha felhívására jöttek ide a Vajdaságba, hogy a görögkeleti szerb papokat és tanítókat továbbképezzék. A drámát *Rajics Jovan*, a híres szerb történetíró átdolgozta, de olyan kevés sikerrel, hogy azt nem is tekintik a szerb nemzeti dráma első termékéül.

Stefanovics Stevan drámája: *V. Uros cár halála* igen jelentős eseménye a szerb irodalomtörténetnek, noha csak egész fiatal diák munkája, aki fiatalon halt meg és így a szerb irodalomban nem tudott magának jelentősebb helyet kivívni.

Stefanovics Stevan Noviszadon született. A novisadi görögkeleti szerb egyházközség levéltárának nagy része 1848-ban, amikor Ujvidéket bombázták, a tűz áldozata lett és így hiányzanak hiteles feljegyzések arról, vajjon Stefanovics Stevan 1806-ban vagy 1807-ben született-e. Szintúgy nincsenek egész pontos feljegyzések arról sem, hogy 1826 végén, vagy 1827 elején halt-e meg.

Stefanovics Nikola — a drámairó atyja — a régi Kenyér (Miletics) uccában lakott és szücsmester volt. Fiát beíratta az uvidéki szerb gimnáziumba, ahol a fiu hat osztályt elvégzett, majd a szegedi filozófiára — hetedik és nyolcadik osztályba — iratkozott, azután pedig egy évre az egri jogakadémiára került és két évig volt a pesti egyetem hallgatója.

Halála pár nappal azután következett be, hogy drámáját a szerb műkedvelők

Ujvidéken nagy sikerrel bemutatták. A novisadi Uspenszka-templom udvarában temették el.

Az *V. Uros cár halála* című drámának érdekes története van. A dráma kéziratát az a veszély fenyegette, hogy megsemmisítik. Már javában folyt az Ujvidéken a próbák a drámából, amikor Stratimirovics Stevan, az akkori karlócai érsekpatriárka a kéziratot elkérte azzal, hogy azt meg akarja cenzurálni. Stefanovics gondolni sem mert volna arra, hogy megtagadja a patriárka kívánságát és már azon volt, hogy Karlócára megy és átadja a kéziratot, amikor az érsekpatriárka fiatal diakonusa éjnek idején gyalogszerrel Karlócáról Ujvidékre jött és figyelmeztette a nagytehetségű drámairót, hogy ne adja oda a kéziratot, mert a patriárka azt el akarja égetni, minthogy a dráma több jelenete a szerzetesekkel, a papságnak nem tetsző módon foglalkozik. Így Stefanovics Stevan nem is adta oda a kéziratot.

Stratimirovics Stevan patriárkának ennek ellenére sikerült keresztülvinni, hogy a politikai hatóságok a darab előadását betiltották.

A fiatal szerző barátai és tisztelői erősebb befolyásuk voltak a patriárkánál és kieszközölték, hogy a drámát 1823-ban mégis előadják.

Dr. Petrovics Milán noviszadi tanár, a szerb irodalomtörténet egyik legalaposabb ismerője mondta el ezeket az adatokat.

M. J.

A centennáriumi ünnepség alkalmából február 3-án, szerdán délelőtt tizenegy órákor az Uspenszka-templomban gyászmise lesz, amelyet *Mirosvolyevics Veliko* görögkeleti esperes celebrál. A gyászmise után a Miletics-ucca 27. szám alatti házban, Stefanovics szülőházában, leleplezik a Matica Szrpszka által állított emléktáblát. A leleplezési ünnepélyen dr. Petrovics Milán főgimnáziumi igazgató tart ünnepi szónoklatot. Este nyolc órákor a beogradi Nemzeti Színház drámai együttese *Predics* igazgató, dr. *Gavella* drámai igazgató és *Izajlovics* rendező vezetésével a noviszadi színházban előadja az „*V. Uros cár halála*”-t.

BUTORSZÜKSÉGLETÉY
legközelebbi szerzheti be 11013
MAGY VARGAS RÓKUS
asztalosmesternél, Subotica, VI. Vukovićeva 3

Sok a munkaszünet

A szubotikai Lloyd beadványa a városi tanácshoz

A szubotikai Lloyd vezetősége beadványt intézett a városi tanácshoz az ünnepi munkaszünetek ügyében. A munkaszünetek kérdése ugyanis nincs egységesen rendezve az országban, ez az utóbbi évek jogszokása szerint tisztán a helyi rendőrhatalóságokon múlik, hogy mikor rendelnek el munkaszünetet. A pravoszláv és a katolikus ünnepek megtartása azt eredményezi, hogy a termelőmunka folytonossága nagyon gyakran megszakad és a gazdasági élet kárt szenved, a kérdés rendezetlensége pedig főként a váltóovatolási határidő tekintetében okozhat nagy bonyodalmakat.

A Vajdaságban érvényes magyar váltó törvény szerint ugyanis a kezesekkel szemben a lejáratától számított harmadik napon kell a váltót megovatolni. A három napos határidőbe nem számítódnak bele az ünnepnapok és megtörtént már az az eset is, hogy egy pravoszláv ünnepnapon a szubotikai királyi közjegyző nem fogadta el a váltóovatolást, mert ünnepet tartott, viszont a peres eljárás során a zagrebi törvényszék ezt a napot munkanapnak nyilvánította és az alperes kezes kiesett az obligóból azzal az indoklással, hogy a kibocsátó elmulasztotta a három napos ovatolási terminust.

Ezt a bizonytalan helyzetet kívánja megszüntetni a szubotikai kereskedők és Gyárosok Egyesülete, amikor arra kéri a városi tanácsot, hogy a munkaszüneti napok törvényes rendezéséig úgy intézkedjék, hogy Szuboticán csak a négy állami ünnepen: Ciril-Method napján, május hó 24-én, Vidovdankor, június 28-án, az államegyesülés ünnepén, december 1-én és a király születésnapján, december 17-én, továbbá a görögkeleti és katolikus karácsony első napján és végül minden vasárnap legyen munkaszünet.

A kereskedők remélik, hogy a városi tanács teljesíteni fogja kívánságukat s akkor ez a rendelkezés lesz az irányadó a váltó óvásoknál.

A Kereskedelmi Egyesület azt is kéri, hogy célszerűségi és takarékosági szempontból a városi tanács vagy a rendőrség minél ritkábban rendeljen el kivilágítást.

Apró bűnügyek

Tárgyalások a noviszadi felebbviteli bíróságon

A szubotikai kerületi törvényszék múlt évi május 22-ikén gazdaságért egy évi börtönmre ítélte *Csepregi János* szubotikai lakost, mert Szabó Józseftől egy forrasztógépet és ruhaneműket vásárolt, noha tudta, hogy azok lopásból származnak.

A noviszadi felebbviteli bíróság most helybenhagyta az ítéletet.

Mikovics Gyula szubotikai vasutast a szubotikai kerületi törvényszék 1925 január 23-án 300 dinár pénzbírságra ítélte, mert Mikovics a mosáshoz használt zsirszódát az udvarban, könnyen megközelíthető helyen hagyta, úgy, hogy három éves Száva nevű kislány a szódát kitta és belső sebesüléseibe belehalt. A felebbviteli bíróság most helybenhagyta az ítéletet, mely jogerőssé vált.

A szubotikai kerületi törvényszék *Fertő Iguác* horgosi napszámost múlt évi április 16-ikán két évi börtönmre ítélte, mert 1922 december 30-ikán Sztarakanlzsán *Körmöczli Jánost* verekedésből kifolyólag háthaszurta és 1925 február 17-ikén *Kovács István* és *Varga István* sztarakanlzsai gazdákat meglöpté.

A felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

Uj személyekre is kiterjed a frankhamisitók ellen megindult pótnyomozás

Rendőri felügyelet alá helyezték a Jankovich naplójában szereplő személyiségeket — Gömbös Gyulát ismét kihallgatja a rendőrség — Windischgraetz és Nádosy nem hajlandók megnevezni a felbujtókat — Az ellenzék a magyar nemzetgyűlésen szóvateszi a vádirat hiányosságait — A frankhamisitás titokzatos bécsi vonatkozásai — A fajvédők is cserben hagyják Bethlent — Tett-e jelentést a miniszterelnök a kormányzónak a Perényi-féle levélről?

Horthy nem bizik már Bethlenben

Budapestről jelentik: A frankhamisitás ügyének politikai hullámai egyáltalán nem simultak el, sőt a vádirat hatása alatt még magasabbra tarajosodtak. Az ellenzéknek egyöntetű az az állásfoglalása, hogy az ügyészség vádirata hiányos és homályos, mert a két legfontosabb kérdésre, hogy kik csinálták a frankhamisitást és milyen célből szövetkeztek a frankhamisitók, a vádirat nem ad feleletet. Az ellenzék elvárta volna, hogy az ügyészség a vádiratban határozott választ ad valamennyi homályos kérdésre, elsősorban arra, hogy mi az a hazafias cél, amire a frankhamisitók hivatkoznak és amire a vádirat is többször tesz célzást. Miután azonban a vádirat mindezekre a kérdésekre nem derít világosságot,

az ellenzék elhatározta, hogy a nemzetgyűlésen az indennitási vita keretében továbbra is napirenden tartja a frankhamisitást és élesen fogja kritizálni a vádiratot, különösen annak az ügy politikai háttérét érintő részét.

Egyrészt az ügyészség megállapításait akarja az ellenzék már most kiélezni, másrészt jogászai szempontból akarják szétboncolni a vádiratot, felelőssé téve az igazságügyminisztert azokért a hűzágokért, amelyeket a vád megfogalmazásánál és a politikai háttér érintésénél találtak.

A szerdai nemzetgyűlési ülés, amelyen többek között Rakovszky István is felszólalásra készül, alighanem kifejezője lesz már a feszült politikai helyzetnek és élesebb összefüggéseket várnak a kormány és az ellenzék között.

Bethlen miniszterelnök — mint a leg súlyosabb válság napjaiban általában tenni szokta — mint ismeretes, vasárnap Lillafüredre ment — vadászni és csak szerdán érkezik vissza Budapestre. Bethlen ezzel a kirándulással csak leplezni szeretné a kormány válságos helyzetét, azonban minden eredmény nélkül, mert

most már az egységspártban is mint befejezett tényről beszélnek Bethlen István gróf küszöbönálló lemondásáról,

A pótnyomozás újabb személyekre is kiterjed

A rendőrség az ügyészség utasítása alapján kedden megkezdte a frankhamisitás ügyében a pótnyomozást. Az ünnepnap miatt kedden nem került még sor az új kihallgatások megkezdésére, bár a pótnyomozást vezető rendőrtisztviselők egész nap hivatalukban tartózkodtak és több ízben tanácskoztak az új nyomozás lefolytatásáról. A detektívek is permanenciában voltak és több egyént figyeltek meg. Az első kihallgatások szerdán kezdődnek meg a rendőrségen és ugyancsak szerdára több magasállású egyént megidézték az ügyészségre is, ahol a frankhamisitással kapcsolatban fogják kihallgatni őket. Az új rendőri nyomozás nyilvánvalóan elsősorban a franciák kérdéspontjaira és új adataira terjed ki. A franciák elsősorban annak a tisztázását kívánják hogy lefoglalták-e már a rendőrség a pénzhamisításnál használt összes gépeket és technikai segédesszközöket, továbbá annak a megállapítását, hogy hová lettek a még hányzó hamis ezerfrankosok. A

amely valószínűleg a parlamenti vizsgálóbizottság jelentésének betérjesztése után fog bekövetkezni. Az eddiginél is súlyosabbá teszi Bethlen helyzetét, hogy

a szélsőjobboldal, amely az utolsó napokban Bethlen mellé állt, a vádirat hatása alatt szintén szembe fordult a miniszterelnökkel.

A fajvédők frontváltatásának érdekes háttere van. Miután a vádirat most már hivatalosan is megállapította, hogy Bethlen már novemberben tudott a frankhamisitásról és ezért figyelmeztető levelet írt báró Perényi Zsigmondnak,

a szigorú intézkedések elmaradásáért az ellenzék szerint nemcsak Bethlen felelős, hanem az államfő is, aki a miniszterelnök jelentése alapján szintén értesült az ügyről.

A fajvédők ezzel szemben, hogy Horthy Miklós kormányzó szerepét tisztázzák, most úgy állítják be a dolgot, hogy Bethlen az egész ügyről és Baross Gábor fejlejtéséről nem tett jelentést az illetékes magasabb alkotmányos tényezők előtt. Ez az állítólagos mulasztás most kiélezte a hangulatot a szélsőjobboldalon is Bethlen ellen, ahol azt állítják, hogy ezért

Horthy kormányzó bizalma is megrendült Bethlenben.

Igy most már kevésbé számolnak politikai körökben azzal a lehetőséggel, hogy a miniszterelnök felhatalmazást kap a nemzetgyűlés elnapolására addig az időpontig, amíg bíról ítélet zárja le a frankhamisitás ügyét, az pedig bizonyosnak látszik, hogy Bethlennek nem fog sikerülni a kormányváltást a szélső jobboldalra támaszkodva megoldani.

A miniszterelnöki állás betöltésénél változatlanul Vass József személye áll előtérben.

de szó van gróf Zichy Jánosról is, mint a közel jövőre designált miniszterelnökről. A válság természetesen még nincs abban a stádiumban, hogy a végleges döntés megtörténhetett volna, azonban az előkészítő tárgyalások Vass József multheti kormányzói kihallgatása óta állandóan tartanak.

franciák szerint ugyanis még nincsenek meg az összes felhasznált gépek és nem tudnak még igen nagymennyiségű hamis ezerfrankos sorsáról. Az ő adataik szerint Szörtsey Józsefnek Géza-ucca 4. szám alatt lévő lakásán haterdarab hamis frankos volt. Szörtsey a nyomozás során többször kijelentette, hogy ez az adat téves, ő egyáltalán nem rejtett el hamis ezerfrankosokat. A franciák tehát elsősorban azt akarják tisztázni, hogy hová lett ez a haterdarab hamis bankjegy, amelyet eddig még nem tudtak megtalálni. Ezenkívül Jankovich Arisztid naplója alapján a rendőrség kiterjeszti a nyomozást a naplóban szereplő olyan személyekre is, akiknek a neve eddig nem szerepelt az ügyben, valamint a franciák által megnevezett újabb egyénekre is.

A főkapitányság kedden már utasítást adott a detektíveknek több egyént megfigyelésére. Sok tanú kihallgatására is újabb sor kerül és valószínű, hogy a ta-

nak egy részéből gyanúsított lesz. Ezek közé tartozik

Gömbös Gyula is, akinek a neve szintén szerepel Jankovich naplójában és akit a pótnyomozás során a rendőrség újból ki fog hallgatni.

Az újabb gyanúsítottak ellen egyébként

Windischgraetz és Nádosy nem nevezik meg büntársaikat

A *Matin* keddi száma közli budapesti tudósítójának beszélgetését Sztrache Gusztáv főügyessel a frankhamisitás ügyének legújabb fázisára vonatkozóan. A nyilatkozatban Sztrache többek közt a következőket mondja:

— A rendőri pótnyomozás megadhatja azt a lehetőséget, hogy a vádat újabb személyekre is kiterjesszem. Ami az értelem szerzők, illetőleg a felbujtó kérdéséről, erre nézve Windischgraetz — ha szabad ezt a kifejezést használnom — *gentlemanlike*-ből megtagadta a vallomást és

nem volt hajlandó megnevezni azokat a személyeket — állítása szerint idegen állampolgárokat — akik neki az ideát adták. Ugy Windischgraetz, mint Nádosy megtagadták a vallomástétel a legtöbb kérdésre vonatkozólag,

mert nem akarnak olyan büntársaikat kompromittálni, akik maguktól nem vallottak már. Windischgraetz és Nádosy minden eddigi esetben csak akkor vallottak, amikor dokumentáltak előttük,

Albrecht főherceg titokzatos találkozója egy bécsi grófnővel

Nagy feltűnést keltett néhány nappal ezelőtt Jules Sauerwein-nek a *Matin* egyik legutóbbi számában megjelent és Bécsből keltezett tudósítása, amelyben — mint a *Bácsmegyei Napló* is jelentette — megállapította, hogy a frankhamisitás egy nagyobb fajvédő-összeesküvésnek csak egyik láncszeme. Az összeesküvők tervei szerint a magyar fajvédők Albrecht vezetésével a diktatúrát akarták kikidítani, ugyanakkor Bécsben is horogkeresztes-puccot hajtottak volna végre és néhány nappal később Münchenben Ruprecht volt bajor trónörökösöt ültették volna a trónra. Sauerwein érdekes leleplezését most megerősíteni látszik több bécsi lap érdekes új adata, amely Windischgraetz-éknek bécsi és bajorországi összeköttetéseit leleplezi le.

A francia rendőrség már régebben folytatja a nyomozást egy titokzatos előkelő hölgy után, akivel Windischgraetz Lajos herceg külföldön gyakran bizalmas tanácskozásokat folytatott és mint a bécsi lapok most megállapítják, ez a hölgy Madame Carton De Wiart, aki spanyol származású és Fugger grófnak a nővére. Carton De Wiart asszony néhány év előtt férjhez ment egy angol tiszthez, azonban később elvált tőle és azóta Bécsben él.

Az egyik bécsi estlapp szerint Carton De Wiart asszony bizalmasa volt Albrecht főhercegnek, akivel legutóbb Salzburgban találkozott és ott megbeszéléseket folytatott bajor monarchistákkal.

már nem az ügyészség, hanem a rendőrség jár el.

Jankovich naplójának nyilvánosságra hozatala különben épp a benne szereplő új nevek miatt hivatalos helyen kínos megütközést keltett és a Magyar Távirati Iroda azt a félhivatalos közlést tette, hogy miután a lap a napló közzétett szövegéhez csak tiltott uton jutott hozzá, az ügyészség tiltott közlés vétsége címén a bűnvádi eljárást megindította ellene.

A kihallgatásokon, természetesen, jelen lesznek a francia kiküldöttek is, úgy a Banque de France képviselői, mint a párisi rendőrtisztviselők. Collard Hostingue, a Banque de France Budapestben időző képviselője kijelentette, hogy a kihallgatásokon nemcsak mint passzív hatóság tanúk lesznek jelen, hanem a francia és a magyar kormány között létrejött megállapodás alapján kérdéseket is intézhetnek a kihallgatottakhoz, amikor szükségesnek tartják.

hogy az illetők már önmagukat vádolták vallomásaikban. Egyébként ők maguk senkit sem vádolnak, ők nem akarnak senkit kompromittálni. Ezért nem is várak sok eredményt a pótnyomozásról. A papír és a gépek eredetének megállapítása feltétlenül szükséges volna a büntető tökéletes felderítésének szempontjából. Azonban a vádoltak hallgatása következtében nem sok remény van arra, hogy ezekre a körülményekre vonatkozólag tisztázódjék a tényállás. Ez csak abban az esetben várható, ha a franciák kézrekerítenék például Schulzet, aki a hamisítási ügy ismeretlen, illetőleg homályban levő részleteiről értékes felvilágosításokat adhatna, amelyek azután új eredményeket idézhetnének elő a büntetőben.

A francia újságíró kérdésére még kijelentette Sztrache főügyész, hogy az eddigi adatok szerint a szokól- és frankhamisitás között miúgyan összefüggés és hogy a frankhamisitási ügyben március 15. előtt aligha lesz meg a főtárgyalás.

Albrecht főherceg és a szép grófnő — írja a bécsi lap — ugyanabban a szállodában szálltak meg és mint házaspár Friedeck gróf és grófné jelentették be magukat. Ez a Friedeck név nem véletlen, mert Frigyes főhercegnek, Albrecht apjának egyik kastélyát hívják így.

Ugyanakkor, amikor Jankovich Arisztid Hágába utazott, Carton De Wiart asszony Londonban időzött, ahova diplomáciai utlevéllel utazott és így nem vizsgálták meg podgyászát.

Megállapítást nyert az is, hogy Carton De Wiart asszony több ízben volt vendége Windischgraetz hercegnek, aki ugyancsak gyakran kereste fel a grófnőt Bécsben. Legutóbb az elmúlt év október 25-ikén és november 20-ikán folytatott a herceg tárgyalásokat Carton De Wiart grófnővel, aki gyakran utazott Budapestre is, ahol mindig a Szent Gellért-szállodában lakott.

A grófnő tíverre volt az összekötő kapocs Windischgraetz és Ludendorff között.

Fugger gróf az Augsburg melletti Weltenburghban levő kastélyában ismételtén vendégül látta Ludendorffot és Wallenburg és Budapest között élénk társaságát állott tenni.

Érdekes, hogy a bécsi lapok leleplezése alapján — bár azzal is megvádolják a grófnőt, hogy Bécsben nagy mennyiségű hamis ezerfrankost helyezt el — a bécsi rendőrség nem indította meg a nyomozást, noha Carton

De Wiart asszony szerepe annál is gyanusabb, mert a frankhamisítási ügy leleplezése óta a grófnő elűnt Bécsből és állítólag Bajorországban tartózkodik. Eddig a budapesti hatóságok se tartották szükségesnek, hogy ebbe az irányba is kiterjessék a nyomozást, nyilván azért, mert attól tartanak, hogy a nyomozás szűkítené a grófnő Albrecht főherceghez vezető útját. A francia detektívek azonban már erősen nyomoznak a grófnő titokzatos összeköttetési útján.

Ki lesz

a szubotica alpolgármester?

Csak bunyevácot neveznek ki

Szubotica közvéleményét élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy a belügyminisztérium kivel fogja betölteni a Rajcsics Sándor halálával megüresedett alpolgármesteri állást. Nemrégben a helyi politika irányítói azt a hírt lánsszították, hogy a belügyminiszter dr. Orcsics Lázár volt városi főjegyzőt nevezte ki helyettes-polgármesternek és a városházán is úgy tudták már, hogy a ki nevezés megtörténte csupán napok kérdése.

Értesülésünk szerint azonban Orcsics alpolgármesteri kinevezéséről szóló hírek koraiak voltak. A radikális-párt köréből ugyanis az a kívánság merült fel, hogy az alpolgármesteri állást a város egyik, jelenleg is hivatalban álló fő-tisztviselőjével töltsék be. A radikális-párt tagjait, akik az alpolgármesteri állás betöltésénél ezt a megoldást kívánják, takarékosságl elvek vezeték, mert szerintük ez esetben két ügyosztályt egy tisztviselő látta el.

Más oldalról kapott információ szerint a radikális-párt többsége úgy az Orcsics-kombinációt, mint azt a tervet, hogy a megüresedett állást jelenleg is működő városi tisztviselővel töltsék be, elvetette és az állásra egy magasabb-rangú állami tisztviselőt jelölt, aki azonban még nem adott határozott választ arra, hogy a jelölést elfogadja.

Gyogyevics Dragoszláv főispán a helyettes-polgármesteri állás betöltésére vonatkozóan úgy nyilatkozott a *Bács-megyei Napló* munkatársa előtt, hogy a radikális-párt két feltételhez köti az állás betöltését. Az egyik feltétel az, hogy Szubotica város új alpolgármestere bunyevác anyanyelvű legyen, a másik feltétel pedig az, hogy megfelelő kvalifikációval rendelkezék.

A boldog Becskerek

Leszállítják a városi pótdadót

Velikibecskerekéről jelentik: Becskerek város kiszélesített tanácsa pénteken, február 4-ikén délután három órákor közgyűlést tart Torontálmege szőlőházának nagytermében. A közgyűlést nagy érdeklődés előzi meg, mert a tárgysorozaton a város 1926. évi költségelő-irányzata is szerepel.

A költségvetés kiadási tételei 20.557.504 dinárt tesznek ki, szemben a múlt évi 20.702.000 dinár kiadással. A legnagyobb kiadási tétel az uccák javítása, amelyre három milliót irányoz elő a költségvetés, míg a múlt évben mindössze hétszázötvenezer dinárt költöttek a kövezet javítására. A most elő-irányzott összeg a tanács véleménye szerint elegendő arra, hogy az elhanyagolt becskerek uccaburkolatokat teljesen kijavítsák.

A többi kiadási tételt lényegesen redukálta a költségvetési előirányzat, míg a bevételek bizonyos növekedése által sikerült a 270 százalékos pótdadót kétszáz százalékra le-szorítani.

A közgyűlés tárgysorozatán ösz-szesen negyvennyolc pont szerepel.

Öngyilkos lett egy noviszádi tengerészkapitány

Gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba

Noviszadról jelentik: Kedd reggel hat órákor Noviszadon a Karagyics-ucca 3. számú házában levő lakásán föbelötte magát Kuncz Lipót tengerészkapitány és nyomban meghalt.

Kuncz Lipót sorhajóhadnagy a Noviszadon székelő dunai flottillaparancsnokságnál volt, mint gazdasági tiszt besorozva és mintegy másfél éve került Cattaróból Noviszadra, ahol özvegy Szabó Józsefné Karagyics-ucca 3. szám alatt levő lakásában bérelt hónapos szobát. Kuncz Lipót sorhajóhadnagy a noviszádi társaséletben alig vett részt, visszavonult életet élt, amit barátai és ismerősei betegségének tulajdonítottak. Maga Kuncz Lipót is tisztában volt azzal, hogy betegsége gyógyíthatatlan és még Cattaróban öngyilkossági szándékkal foglalkozott.

Kuncz hétfőn este tíz órákor ment haza és korán lefeküdt. Reggel hat órákor a szomszédos szobában lakó lakásadója tompa zuhanást hallott, de nem tulajdonított annak jelentőséget.

Buth Ilona szobaleány és Pavics Péter tisztviselő reggel hétkor Kuncz szobájába mentek, hogy begyűjtsanak a kályhába, de a legnagyobb meglepetésükre a tengerészkapitányt átlőtt koponyával találták a padlón. Értesítették a hely-

őrséparancsnokságot, ahonnan pár perccel utóbb Babics Jovan ezredes, két századossal és egy ezredorvossal, Kuncz lakására sietett. Később Jurisics és Malencsics Radoljub rendőrkapitányok és dr. Cseremov György tisztí orvos továbbá a dunai flottillaparancsnokság néhány tisztje is a helyszínre érkezett.

A kiszállt rendőri és katonai bizottság a helyszíni szemle alapján az öngyilkosság lefolyását következőképpen konstruálta meg:

Kuncz tengerészkapitány reggel az ágyból felkelt és az ágy szélére ült. Az ágyval szemben levő pamlagra egy tükröt támasztott és a tükörbe nézve halántékába célzott és úgy sütötte el a pisztolyt. Ekkor az ágy széléről feloldalt a földre zuhant.

A golyó keresztülhatolt a koponyán és a tulsó oldalon kijutva a szembenlevő falba ütődött és a földre hullott. A frommerben még egy töltény volt.

Kuncz semmiféle bucsulevelet nem hagyott hátra. Ruhája zsebeiben négyezer dinárt és néhány lírát találtak. Az asztalon receptek és Wassermann-féle reakcióról szóló bakteriológiai megállapítások hevertek. A kiszállt vegyes bizottság jegyzőkönyvet vett fel, amelyet a parancsnoksághoz terjesztettek fel.

Beneveztem a kopaszok versenyére

A Bács-megyei Napló egyik múlt heti számában a következő hirdetés jelent meg:

KOPASZOK TÁRSASÁGA

Sztricsko Sztipán vendéglőjében, Radanovác 39. szám alatt

TÁRSASVACSORÁT

rendez. Vacsora: matlapörkölt és hozzá fél liter bor, 15 dinár. Felkérjük az összes kopaszfejűeket, hogy a vacsorán megjelenjen szíveskedjenek.

Kopaszok Társasága.

Eppen azért, mert távol állok mindentől, ami kopasz, nagyon érdekelt ez a malacpörkölttel karöltött mulatság, ahol csakett és szmoking helyett a kopaszok kötelező. Nyomban kikocsikáztam Radanovácra. Radanovácot még aránylag könnyű volt megtalálni. Ott fekszik Palics és Szubotica között az országot mellett. A Sztricsko Sztipán kocsmája azonban rejtély maradt számunkra. Ez úgy látszik, titok Radanovácban. Nagy sártenger keflős közepén csomakázott a kocsmák, amikor az egyik sárkupac alól valami vörös fény tűzött a szemünkbe. Először azt hittem, hogy egy eltévedt szentjánosbogár, de aztán a fiakeros, aki lényegesen jártasabb a zoológiában, mint én, kiderítette, hogy kocsmák. Valóban: egy borospitű csünögött a bejárat fölött, amelyre az volt rápingálva egy csapat bizonytalan vigyázz-állásban sorakozó betűvel, hogy sör-bor kapható. Ezek a dőlőngelő betűk nyilvánvalóvá tették, hogy a kis boltban szeszkimérés folyik.

Az ajtóban két rendőr fogadott és egy kocsmás gazda, aki szivszorongva jeste a kalaplevélt, majd mikor meglátta dus hajzatomat, lényegesen megkönnyebbült sóhajtott átfelett. A pult előtt egy ütesebb asszonyság tartotta szemmel az üzletmenet folyását. Az ölében egy sündisznó szunyókált. Az ilyesmik gusztnak dolga. A városi nők kedvenc pinesijüket ápolják, a kocsmárosné a kedves sündisznócskáját.

Sündisznócska az igazak álmát aludta. Ő nem vett részt a kopaszok versenyében. Nem is volt joga hozzá. Égnek állt a sörteje. Nyomban felderítő körutra indultam a szivélyes kocsmáros káoszolása mellett, aki mindenáron a kűfőnszobába akart vacsorát találni nekem. Am én leültem a gyakorlatlan fapadkára, a nép egyszerű gyermekei közé. Szivhezszóló mulatság tombolt körülöttem.

— Hej ide, legények! — bömbölte a kocsmáros — forint egy lityókával! — és meglötyögtette a bort előttem.

A Kálmán bácsihoz címzett agg így dicsekedett:

— Én ezernyolcszáznegyvennyolcban születtem. Kicsit vén vagyok, az igaz, de azért eijárom a káliai kettőst.

— Az ágyban, Kálmán batyó, — tréfálózta a legények, mire a részeg Matuzsálem ordítani kezdett:

— Én ezeröttszázban születtem, nem állik kicsúfolni az öreg embert!

Folyton fejbe szállt az évelvel, akár a kofa az árral, ha a káposztájára alkuszna.

Az egyik Muminált busafejű juhász megmagyarázta, hogy nemsokára elkezdődik a küzdelem a kopaszok között és akit a legkopaszabbnak talál a zsűri, az viszi el az első díjat, az egy koszu füget. A füge ott lógott a felem fölött egy szögön, mint Damokles kardja. Nézetem jobbra, nézetem balra, még az asztal alá is, de kopasz embert nem találtam. Voltak itt öreg emberek gyönyörű ősz sörénnyel, fiatalok olyan fémámsűrűséggel, akár egy őserdő, menyecskek hosszú hajfonattal és hajadonok akkora copfjal, hogy szlute hajmeresztő. Mátul a zenekar működött közre és az *Musás* kőböt táncolt radonováci módra. Bele-nézetem a nagybögbe is, meg a ké-ménybe is, de kopasz embernek se híre, se hamva. Táncközben egy juhász-kutya is beődalgot a terembe, de annak is csodás hosszú szőrzet borította a testét. Mit tagadjam? Már én is reménykedni kezdtem ennyi dróthaju ember között, hátha megnyerem a fügekoszort.

— Bácsikám! — ragadtam karon a

kocsmás férfit — egy falatnyi kopaszot mutasson nekem!

Az öreg mokus ceremóniás lassusággal emelte le a süvegét.

— Itol van-e! — konferálta be saját magát, — én vagyok a legkopaszabb!

Aránylag könnyű volt a helyzete, mert rajta kívül se élő, se holt kopasz nem láttam. De azért ő sem vitte tulzásba a kopaszoságot, legalább félmaroknyi mohaszerű pilhe lebegett-lobozott a tarkóján, olyan édes sárgaság, mint a kiskacsák tollazata. A vén fickó győzeime szinte biztosnak látszott. A radonováci kopaszosági versenyben ő ragadja el a pálmát, ez volt az egyhangú véleményem.

Eppen a szenzációs győzelemre ürittem poharamat, amikor a kocsmaszemben nagy rőblő támadt egy vén és kopasz komlótermelő körül, aki a versenyre szintén benevezett. Az igazam a tetőfokára hágott, még a kis sündisznó is tükön ült és a bundás gazda haldokolni kezdett a páni félelemtől. A hajasemberek csakhamar két pártra szakadtak. Az egyik csoport azt állította, hogy az ujonc lényegesen kopaszabb vérencemél, míg a másik tábor a bundás gazda mellett tört lándzsát és esküdöztek, hogy az ő kopaszuk a kopaszabb. A zsebekben már nyíladoztak a bicskák, mint szeptemberben az ősi virágok és mindenki ágait, ordított, ahogy a torkán kifért. Ez külön passzió volt: dühöngeni rogyásig. A szorgalmasabb földművelők egy hétre kibőszülték magukat, majd lehőszülve nekiáltak az ivásnak.

— Nézze! — bömbölte egy kiérdemesült veterán — ez nem kopaszoság magának?

A kezébe vette a komlósemler fejét, akár egy süttököt és szakértelemmel forgatni kezdte.

— Na — mondtam szigoruan és kellettem magam, hogy nehezen engedek a negyvennyolcból.

Az agitátor lelkesülten magyarázta: — Nem úgy kell azt szemlélni! Így srégen, alulról nézze! A bal szemét hunyja be, mintha nyulra célozna!

Tényleg, így félszemmel gyönyörű kopasz fő benyomását keltette a komlótermelő koponyája.

Hátul vafaki diadalmasan felordított:

— Hő! Csaj a bitangja!

Mind odarohantunk a fászinhez. Az első számú kopasz nyőszörögve fetrengett több legény csizmája alatt, akik tettenérték abban a pillanatban, amint titokban két szálát kitepett a hajából.

— Bitang! — zugta a tömeg és az öncsonkító aggastyánt méla undorral kirúgták.

Több kopasz nem lévén, ezután egyhangulag megszavazták a komlótermelőnek az első díjat.

(t. l.)

Százmilliós kölcsönt keres Torontálmege

Krsztics alispán tanulmánytra utazott

Velikibecskerekéről jelentik: *Krsztics* Vása torontálmegei alispán, dr. *Viszics* Andrija megei főügyész, *Budisin* Joca nemzetgyűlési képviselő és *Rakics* Szlavko közigazgatási bizottsági tag a vármegyei közigazgatási bizottság határozata értelmében tanulmánytra indultak, hogy tanulmányozzák, milyen feltételek mellett kaphatna kölcsönt Torontál—Temes-megye.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén *Krsztics* Vása alispán előterjesztésre hozták azt a határozatot, hogy a mege százmillió dinár kölcsönt keres, mert az alispáni jelentés szerint a megei utak rendbehozása és a szükséges új utak kiépítése nagyobb kölcsön nélkül lehetetlen.

Merénylet a vonaton

Egy horgosi gazdálkodó bestialitása tíz éves mostohaleánya ellen

A kedden reggel Horgosról Szuboticára haladó vonaton egy magáról megfélemedezett ember a társaságban levő tíz esztendő mostohaleánya ellen erkölcsstelen merényletet követett el.

Az esetről a következőket jelentik: **Kulmán László** horgosi gazdálkodó a reggel félnyolc órakor érkező vonattal bejött Szuboticára. A gazdálkodóval együtt utazott tízéves mostohaleánya is. A harmadosztályú kocsiszakaszban ketten egyedül utaztak. Amint a vonat elindult, a gazdálkodó a leánykát becézgetni kezdte, majd erőszakoskodott vele és erkölcsstelen merényletet követett el ellene. A leányka kétségbeesetten kiáltozni kezdett, amit a kocsi többi fülkéjében tartózkodó utasok meghallottak és ijedten kirohantak a kocsi folyosójára, megtudni a kiáltozás okát. A kalauz is meghallotta a lármát és odament a lezárt kocsiszakaszhoz, ahonnan a kiáltozás hallatszott. Kulcsával felnyitotta a szakasz ajtaját és tetten érte a bestiális embert. Azonnal őrizetbe vette és Szuboticán átadta a vasuti rendőrségnek, amely a szubotici ügyészséghez kísérte a gyermekrontó gazdálkodót.

Az ügyészség elrendelte ellene a bűnvizsgálatot.

Romániában egyre nő a lemondott trónörösös tábora

A Bratianu-kormány helyzete mindinkább súlyos lesz

Bukarestből jelentik: A Bratianu-kormány hiába vetette cenzura alá a bel- és külföldi hírlapokat, hogy a lemondott trónörösösről ne irhassanak a lapok, az elégedetlenséget nem tudja meggátolni. A hadsereg és eddig hűmeggátolul. A hadsereg ragaszkodik a volt trónörököshöz és eddig huszonkét tábornok kérte elbocsátását és mind a huszonkét kérvény a trónörösös lemondását hozza fel okul.

A Bratianu-kormány helyzete határozottan veszélyessé vált, minthogy Károly herceg pártja egyre nő; most már tüntetések is vannak mindenfelé a herceg visszahívása érdekében. Nagy feltűnést keltett az Avarescu-párt erdélyi tagozatának kolozsvári kongresszusán az a hivatalos bejelentés, hogy a kormányváltozás csak napok kérdése; **Bratianu arról tárgyal a néppárt vezetésével, hogy milyen formák mellett adja át a kormányt.**

Állítólag erre a lépésre az birta rá Bratianuékat, hogy a prefektusok az ország minden részéből nagyon szomorú kilátásokat jelentettek a községi választások várható kimeneteléről. A kormány ugyanis korrendeletemben kért információt valamennyi prefektustól a nép hangulatáról és a prefektusok túlnyomó többsége azt jelentette, hogy a városi liberális szervezetek valójában nem is féteznek, a falvakon pedig elkecsereedett mindenütt a hangulat. Bizalmas jelentések kerekén kijelentik, hogy a helyzet a kormány pártjára nézve kiáztataltan, egyes prefektusok burkolt formában elhárítják maguktól a felelősséget, ha a kormány mégis kárná a választásokat.

A helyzetjelentések átvizsgálása után összeült a minisztertanács, hogy a választás módokról beszéljen. Végtelen tervezetet nem fogadtak el, de a kormány köréből kelt hírek szerint **Bratianu** feltétlenül le akarja folytatni a községi választásokat és megszavaztatja az új választójogi törvényt, addig nem adja át a helyét.

HIREK

Borcsa

Akkor még Hernádfalván laktunk, ahol az édes anyámnak cukrászboltja volt. A sok sütemény a polcokon, mind túllírányokkal letakarva nyáron, már nem igen vonzotta szívemet, s fiatalos merengéssel inkább azt az izgatott légynépséget figyeltem, mely sűrűn mázskált a túllón és szorgosan kutatott valami kis rés után, hogy a habostorták édenébe jusson.

Ilyenformán, ábrándos lelkületem bizonyos magasabbrendű szemléletekbe mélyedt s e légytömegek kinyajra, sok mindentel gondolatom és érzésem támadt, egész kedélyvilágom elborulásával. Ok nélkül való bánataim és ok nélkül való örömeim is, nem tudom miéle ellentétek kapcsán, de egyszerűen ahhoz a parasztlány Borcsához fűztek, aki a konyhaajtónak dőlve, habot vert egy sárgarézb edényben, miközben mélabus magyar nótákat énekelt, a két kék szeme áhult meredezéseivel az udvar akácfái s a kék égbolt felé. Sugárzón minden gyönyörűségtől, fiataliságtól, egészségétől, sugárzón a nedves ajkával is, a zsiros barna hajának hármason fonatával, a nyakának hármason üveggyöngyösorával is, a legszebb parasztlány volt ez a Borcsa, aki valaha élt a világban, s csak ma tudom megmagyarázni magamnak, egész tündöklő lényének azt a lenyűgöző, mondhatnám brutális pozíciót, amelyet két meztelen vörös karja még színesebbé hangsúlyozott, mintegy a nyers élet csucsára.

Szerettem? szeretett engem? nem tudom. De hallgatag ragaszkodásomat derűsen viszonozta a kék szeme alázárával, amikor vasárnaponként sokáig ültünk egymás mellett az udvaron, holott inkább hallgattunk, mint beszélgettünk, miközben az akácfákra a virágtütrök hópelyhe hullt elénk. Nem is igen volt mit beszélgetnünk **fatusi** életünk egyhangúságában, ahol a természet nyílt világával régen meg van fejtve minden. A magas égbolt alatt, a délután csöndjében csak úgy vonultunk meg egymás mellett szótlan, mint egy gyöngye fűszál egy mezel virág mellett s akiknek nincs mit mondanunk egymásnak. Akkor még nem voltam ilyen okos, mint ma és még csak egy távoli ösztönöm sem lehetett végzetes fájdalomkról, melyek az éjjeliek mélyéből leselkednek reánk s közös női sorsunkban megsebzik az életünket.

Igy mult az idő, csöndesen a nyárban. De amikor egy nap, az anyám hívására a konyhaajtóból, Borcsa átszaladt az udvaron, nem tudom, mért láttam úgy, mintha sokréti szoknyái valahogy kurtábban csüngnének a térde körül, vastagodó derekán... S aztán, végül, egy másik vasárnap, mikor jöttem haza anyámmal a templomból s beszéltem a konyhába, imádságoskönyvemmel még a kezemben, már nem láttam Borcsát a tűzhely körül és sehol az udvarban. Vajon hol van? — tündöttem magamban, de egy szót sem szóltam s nem kérdeztem, amikor maga édesanyám hozta be helyette a lovesestálat. Magamra hagvva, ebéd után, nyugtalanul bolnyogtam az udvaron s kerülgöttem a házát elunott magányosságomban, amikor hirtelen, a hátsó fal tövében, ahol megálltam a padláslépcső alján, panaszos hangok hullottak rám felülről. Gyorsan felkuszáltam a lépcsőn, s fölérve az eresz alá a fecskéfészkekhez, a kuszóbról már meg is láttam Borcsát, a padlás mélyén, a féltományban, egy régi faágy szalmába rogyva.

— Ó, Jézusom! — mondtam ijedten.
— Ó, Jézusom! — nyögte vissza. — Ó, édes Juliskám! Ó, édes Juliskám! —
tette hozzá olyan mennyei fájdalommal, hogy már-már sirva fakadtam.

Az egész arca, a kék szemek, a hármason hajonata megáztatva a fején, ez

mind úgy sugárzott valami tündöklő szenvedésben, mint egy szent kép a szűzanyáról. Még volt egy sóhaja, egy tekintete, egy távoli csillogása az üveggyöngyöknek, amint lepattannak a nyakáról. Elrettenve, már sem mozdultam többet, sirásra görbült szájjal. Így mult egy perc, egy óra, egy öröklét a lehunyt szemem alatt, nem tudom. De hirtelen, mintegy álomban, valami kis vékony hangot hallottam messziről, a szalmák mélyéről, valami kis vékony hangot s olyan tédén és frissen, mint az élet első hangja, mint egy madárfütty az ágon.

Szomorj Dezső

*

— **Kinevezés.** Becskerekéről jelentik: A beogradí kerületi főispán Teodorovics Zsárkó becskereki rendőrfogalmazót tiszteletbeli alkapitánynak nevezte ki.

— **Uj alpolgármester Szomborban.** Szomborból jelentik: A beügyminiszter dr. Doroszlovacski Gyuro lemondott alpolgármester utódjává Cezjanov György városi képviselőt nevezte ki.

— **Jegyzői konferencia Baranyában.** Szomborból jelentik: A dárdai és batinal járások jegyzői február 4-én konferenciát tartanak Dárdán. A konferencián Kupuszarevics István megyei főjegyző fog elnökölni.

— **Diplomáciai incidens Konstantinápolyban.** Konstantinápolyból jelentik: Rotta pápai nunhius és a törökországi francia nagykövetség vezetője közt diplomáciai incidens történt. Az új pápai követ ugyanis az ünnepi misén nem volt hajlandó Franciaország képviselőjét a tiszteletadásban részesíteni. Ennek következtében az egész diplomáciai- és konzuli testület távolmaradt az egyházi szertartásról.

— **A Vatikánban nem lesz államtitkár-változás.** Rómából jelentik: Gasparri bíboros a pápai államtitkári székéből való eltávolításának hírére több újság cáfolja. A bíborossal szemben a fasiszta-sajtó is teljesen korrekt magatartást tanusít. Ugyáltszik, hogy Mussolini helytelenül a bíboros elleni támadásokat.

— **Lloyd George a liberális parlamenti csoport elnöke.** Londorból jelentik: A liberális párt ülésén a mostani ülészakra Lloyd Georget választja meg elnökül. A párt harminckilenc tagja közül tizen, akik az alsóház radikális szárnyához tartoznak, elhatározták ugyan, hogy ellene szavaznak és külön jelöltet állítanak fel, de ennek személyében nem tudtak megállapodni.

— **A becskereki szociáldemokrata-párt tisztújító közgyűlése.** Becskerekéről jelentik: A becskereki szociáldemokrata pártszervezet vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen a régi vezetőség lemondott és új vezetőséget választottak. Az új vezetőség jövő vasárnapi ülésén választja meg a tisztikart.

— **Rendben vannak a becskereki városi adókönyvek.** Becskerekéről jelentik: A becskereki adókönyvek rendbehozásával megbízott Momirski Vojin adófelügyelő, Gyurics Bogoljub pénzügyigazgatóságtól kirendelt tisztviselő és Prodanov Bránko városi adóügyi tanácsnok több heti munka után feldolgozták a hátralékokat és az adókönyveket egyes esztendőkre lezárták. Becskerek városi legutóbbi rendkívüli közgyűlésén a fáradtságos nagy munkáért Gyuricsnak háromezer, Momirskinek pedig kétezer dinár rendkívüli jutalmat, Prodanov tanácsnoknak pedig köszönetet szavazott meg. A jutalmakat a város most folyósította a két tisztviselőnek.

— **Tizenöt millió dinár bácskai középületekre és utakra.** Szomborból jelentik: A szombori kerületi építészeti hivatalhoz most érkezett meg az építészeti miniszteri leirat, amellyel Bács-megye 1926. évi költségvetésének az utjavításokra vonatkozó részét jóváhagyta. A költségvetés szerint a megye tizenöt millió dinárt irányzott elő ezekre a munkálatokra, amelyeket még ebben az évben el fognak végezni. A leg-sürgősebb munkák a csurog-zsálya, a dolnjikovil-budiszavai törvényhatósági utak. Ezenkívül tervbe vették több utszakasz hengerelését és már megkezdtek a krnyaja-moravicaui ut javítását. A megyei költségvetésből fogják még ebben az évben felépíteni a batinal, palánkai és topozai főbírói hivatalokat. Topolán esetleg házat vesz a vármegye a főbírói hivatal céljára. A megye ezenkívül elhatározta, hogy sürgősen felállítják a bezdán-batinali gőzkompot.

— **A spanyol repülők megérkeztek Pernambucóba.** Berlinből jelentik: A spanyol repülők, akik szombaton Cap Verde szigetéről felszálltak, a délamerikai Pernambucóba érkeztek. A leszállás simán történt. A hidroplánok állandóan drótnélküli kapcsolatban voltak a kísérő hajókkal. A repülőgépek már vasárnap este nyolc órakor leszálltak a nyílt tengerre és így próbáltak a szigetközéledni, de kísérletük a viharos tenger miatt nem sikerült. A hidroplánok személyzete az egész éjszakát a viharos tengeren töltötte, míg végre drótnélküli hívásra megérkezett az egyik kísérő hajó. A hidroplán a benzinkészlet megújítása után Pernambucóban simán partraszállt. A spanyol repülők, akiket mintegy százezer főnyi tömeg üdvözölt, Buenos-Airesbe érkezve megcsókolták a földet.

— **A becskereki egyesült szakszervezetek a munkanélküliség ellen.** Becskerekéről jelentik: A becskereki egyesült szakszervezetek tanácsa elhatározta, hogy február 14-én a Korona-vendéglő helyiségében népgyűlést tart, amelyen az egyre növekvő munkanélküliség kérdését beszélnek meg.

— **Királyi kegyelem egy elítélt papnak.** Osziyekről jelentik: A mult évben nagy feltűnést keltett Lesni szlatai római katolikus pap bűnpöre, akiről kiderült, hogy a gondjaira bízott iskolai növendékek közül hármat erkölcsstelen üzemekre használt fel. Lesnit ezért az osziyei törvényszék három évi börtönrre ítélte. A zagrebi semmitőszék két évre szállította le a büntetést. Lesni, aki mindvégig szabadlábon maradt, időközben a banjalukai trapista kolostorba vonult, védője dr. Jurics ügyvéd pedig kegyelmi kérvényt terjesztett fel a királyhoz. Most érkezett le a királyi kabinetiroda döntése, amely szerint **Ófelsége amnesztiát adott az elítélt papnak.**

— **Március 3-án tárgyalják a szubotici jogi fakultás pörét Radics István ellen.** Mariborból jelentik: A szubotici jogi fakultás tanári karának Radics István közoktatásügyi miniszter ellen maribori bírósége miatt indított becsületsértési pörében a maribori törvényszék március 3-ára tűzték ki a fő-tárgyalást.

— **Uj nögyógyászt választ a becskereki munkáspénztár.** Becskerekéről jelentik: A becskereki munkáspénztár nemrég pályázatot hirdetett nögyógyász állásra. Több pályázat érkezett, amelyek közül február 12-ikén titkos szavazással fogják megválasztani a munkáspénztár nögyógyászát.

— **A szombori karmeliták orgonájának felszentelése.** A szombori karmelitarend templomának új orgonáját Budanovics Lajos bácskai apostoli adminisztrátor fogja felszentelni fényes papi segédlettel. A felszentelési szertartás február 14-ikén lesz.

— **A zagrebi rendőrség kiutasított két kommunista gyanus egyént.** Zagrebből jelentik: A napokban a zagrebi rendőrség letartóztatta Padics József magántisztviselőt és nővérét, Padics Luciát, akiket kommunista üzemekkel vádoltak. Miután a házkutatás nem vezetett eredményre, a rendőrség megszüntette az eljárást, de a Padics-testvéreket kiutasította Zagrebből.

— **Strosmajer-ünnepség** Suboticán. A szuboticei középiskolák vasárnap délután Strosmajer-ünnepet rendeznek. Valamennyi középiskolában előadást fognak tartani a kiváló püspökről.

— **Száznolcvanezer dinárt kér** Saljapin egy fellépésért. Szarajevóból jelentik: A szarajevói nemzeti színház vendégszerelésre kérte föl Saljapin Fedort. Saljapin értesítette a színház igazgatóságát, hogy hajlandó fellépni esténként 180.000 dinárért. A szarajevói publikum ilyenformán kénytelen lemondani arról a műélvezetről, hogy Saljapint hallgathassa.

— **Majd ha a nők politizálnak.** Beogradból jelentik: A »Női Mozgalom« nevű beográdi feminista társaság vasárnap este előadást tartott, amelyen Milojević Mileva asszony kifejtette, hogy a nőknek részt kell venniük a politikai életben. Az előadó felhívta a hallgatóságot, hogy tiltakozásukat a mai rendszer ellen ne fojtsák el, hanem követeljék a nők politikai jogait, mert — mint mondotta — majd ha a nők politizálnak, akkor minden meg fog változni.

— **Az augsburgi légszeszgyár perli** Noviszad várost. Noviszadról jelentik: Az augsburgi légszeszgyár a békében a régi Magyarországon számos légszeszgyárat létesített és harminc-negyven éves koncessziókat kapott a légszeszgyárak üzemeltetésére. Az augsburgiak építették az újvidéki légszeszgyárat is és a háború derekátig üzemben is tartották. Csak akkor szüntették meg az üzemet, amikor erre a szénellátás akadályai kényszerítették. A légszeszgyár azóta üzemkivül van és a város kiszélesített tanácsa a háború befejeztével nacionalizálta a légszeszgyárat, anélkül azonban, hogy az augsburgiakat kártalanította volna. Az augsburgiak dr. Szekplics Milán ügyvédet bízták meg a nacionalizálásra vonatkozó adatok összegyűjtésével. Az augsburgiak per utján akarják a városon behajtani a kártalanítási összeget.

— **Kik kaphatnak vadászfegyver-engedélyt?** Beckerekéről jelentik: A belügyminisztériumnak most érkezett meg Beckerekre az a rendelete, mely kimondja, hogy vadászfegyver-engedélyt csak azoknak adhat ki a hatóság, akik olyan vadászegyesület tagjai, mely bent van a vadászegyesületek szövetségében.

— **Jobbra hajts!** Beckerekéről jelentik: A vármegye hivatalos lapja közli a belügyminiszternek azt a rendeletét, melyben a kőzútak forgalmát szabályozza. A rendelet értelmében a kocsiknak jobbra kell hajtani és balra kell kitérni; ezenfelül éjjel minden kocsi ki kell világítani. A rendelet ellen vétők kihágást követnek el, melyért egytől-harminc napig terjedő fogház és öttől százötven dinárig terjedő pénzbüntetés jár.

— **Elítélt tolvaj asszonyok.** Noviszadról jelentik: Raletics Milos noviszadi kereskedő feljelentette Márics Mária vojka és Preradovics Mária beskai asszonyokat, hogy azok üzletéből két végzővetet loptak. A noviszadi járásbírósgon Markovics Rája járásbíró kedden a két asszonyt két-két havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **A szuboticei pincérek bálja.** A szuboticei pincéregyesület február 16-ikán a pincérotthon felépítése javára a Béány-szálló termeiben ügyességversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

— **Kétszáz dináros csalásért két havi fogház.** Noviszadról jelentik: Szabó Vilmos bajai származású munkás néhány nappal ezelőtt Mihajlović Györgyné noviszadi lakostól kétszáz dinárt csalt ki. Mihajlović panaszára Markovics Rája járásbíró kedden két havi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte Szabót. Az ítélet jogerős.

— **A »Bácska« bélyeggyűjtő egyesület közgyűlése.** A szuboticei »Bácska« bélyeggyűjtő egyesület vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen új tisztikart választottak. Díszelnök: Dr. Wolf József, elnök: Ungár Imre, alelnök: Dzudza Omer, titkár: Weisz Leó, pénztárnok: Ungár Soma, választmányi tagok: Kopp Marcell, Vidra Mihály, Halasi András és Deák Sándor.

— **Megtámadták a vendéglősnét.** Beckerekéről jelentik: Jovanovics Győka szerbeleméri vendéglős feljelentést tett Jasin Bogdán és Eremics Cseda szerbeleméri földművesek ellen. A feljelentésben a vendéglős elmondta, hogy a két földműves kocsmájában mulatott és amikor meglehetősen felöntöttek a garatra, be akartak hatolni lakásába. A felesége ebben megakadályozta őket, mire Jasin késsel a karján megszurta az asszonyt. A feljelentés alapján az eljárás Jasin és Eremics ellen megindult.

— **Teadélután** Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb négyzet vasárnap délután 4 órakor a Szloboda-szállóban jótékony célu teadélutánt rendez.

— **Műkedvelői előadások.** A szentai gőzfűrésztársaság üzemének tisztviselői és munkásai február 6-ikán az Eugen-szállóban műsoros előadást rendeznek. A műsor keretében a »Majom« és a »Homokzsák« című egyfelvonásos vígjátékokat adják. Utána táncmulatság lesz. — A sztaribecsei magyarság Csurogon a Park-féle mozi helyiségében január 31-ikén nagyszerű hangversenyt rendezett. — A topolai sport klub február 6-ikán a Kaszinó-szálló termeiben zártkörű jelmeztélyt rendez. — A kikindai »Srbija« atlétikai klub január 30-ikán a Nemzeti-szálló termeiben álarcosestélyt adott. — A kikindai »Kosovo« sportklub január 31-ikén sikerült műsoros előadást rendezett.

— **A noviszadi radikális-párt mulatsága.** Noviszadról jelentik: A noviszadi radikális-párt február 12-ikén a Szloboda-szállóban mulatságot rendez. Petrovaradinban február 7-ikén rendez mulatságot a radikális-párt a Frankopán-vendéglőben.

— **A fegyvernélküli szolgálatra besorozottak február 8-ikán vonulnak be.** Szentáról jelentik: A drini divízió rendeletére a fegyvernélküli szolgálatra besorozottak Szentáról február nyolcadikán kötelesek Sztaribecsejen a katonai parancsnokságon jelentkezni, ahonnan katonai szolgálatra Valjevóba irányítják őket.

— **Jadlowker noviszadi hangversenye.** Noviszadról jelentik: Jadlowker Hermann, a világhírű orosz operaénekes Noviszadon február 23-ikán a Szloboda-ban hangversenyt tart, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek már most előjegyezhetők a Bácsmegeyi Napló noviszadi fiókkiadóhivatalában. (Telefon 580.)

— **Állatorvosok továbbképző tanfolyama.** Szentáról jelentik: A földművelésügyi minisztérium az állatorvosok számára továbbképző tanfolyamot rendezett Beogradban. A tanfolyamon, amely a napokban nyílik meg, dr. Lázics Jován sztaribecsei és Szlanc József novakanizsai járási állatorvosok is részt vesznek. A két járás állatorvosi teendőit a kurzus időtartama alatt Tyarics Márkó szentai járási állatorvos intézi.

— **A vajdasági bakteorológiai intézetek hatásköre.** Beogradból jelentik: Az egészségügyi miniszter rendeletet bocsájtott ki, amely rendezi a vajdasági bakteorológiai intézetek hatáskörét. A rendelet szerint a szombori bakteorológiai intézethez tartozik az apatini, a hódási, a sztarapalánki és kufai jársok, valamint Szombor város, a szuboticalhoz a topolai, a szentai, a novakanizsai, velikikindai jársok, valamint Szubotica város, a becskerékhez a báui kerület és Beckerek város, a noviszadihoz pedig az alsóbácskai jársok, valamint Noviszad.

— **A Bácsmegeyi Napló grafológusa** Beogradban. Vajda Ferenc, a Bácsmegeyi Napló grafológusa szerdától kezdve Beogradban az újságíró egyesület klubjának különszobájában grafológiai analíziseket ad. A klub helyisége Kralj Milana 43. szám alatt van.

Politikai hajtóvadászat

Bethlen vadászni ment Mayerrel, Amire nem is lehet más ok, Egész héten rája vadásztak, Hát most az egyszer ő vadászott.

Mayer puskát sem vitt magával, Sem más öldöklő szerszemet, Mert »Bethlen nem engedi kilőni Az egyes minisztereket.«

Sztrache ezt a sürgönyt meneszté Gróf Bethlennek vasárnapon: »Csak őzet, nyulat, fűrjet kérünk, Foglyokról én gondoskodom.«

Kálmán Jenő

— **Hadkötelesek jelentkezése.** Szentáról jelentik: A kerületi katonai parancsnokság rendelete szerint az 1906. évben született katonaköteleseknek január 31-ikéig kellett jelentkezniük. Minthogy ezideig többen nem tettek eleget a rendelkezésnek, a kerületi parancsnokság február 5-ikéig adott halasztást a jelentkezésre. Aki ez ideig is elmulasztja a jelentkezést, azt elővezetik és szigorúan megbüntetik. Az országból távollevők helyett hozzátartozók kötelesek a katonai ügyosztály előtt megjelenni.

— **Elfogott betörő.** Noviszadról jelentik: Dobanovacki Radoszav gospodincei lakatos betört Vidics Sándor gospodincei gazda házába, a szekrényeket felcsesztette és onnan két darab ezredináró és 128 darab száz dináró lopott el. A szabljai csendőrség letartóztatta és beszállította a noviszadi ügyészség fogházába.

— **Felakasztotta magát.** Beckerekéről jelentik: Bauer Péter ötvenkilenc éves Vojvoda Stepa-ucca 80. szám alatti lakos, lakásán felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **A villanyfény árnyai.** Ilyen című közleményünkre Szekeres Ferenc főgépész a sajtótörvény értelmében annak közlését kéri, hogy a motorhálókat a kezelők járattatásága okozta, amit ő minden esetben sietett jóvátenni. Az írás azért váltott órára, mert erre Csányi veréssel kényszerítette. A petrováci villanytelepen pedig akkor is előfordult üzemmáza, amikor ő nem volt odahaza.

— **Műkedvelőelőadás** Szentán. Szentáról jelentik: A Szak műkedvelői február hetedikén, vasárnap újból előadják Földes Imrénének a múlt héten nagy sikerrel előadott színdarabját, a Pándikát. A darab rendezője Kerepessy Vince.

— **A bonni egyetem hallgatói köztársasági pártiak.** Berlinből jelentik: Bonn két egyetemének hallgatósága Németország többi egyetemének diákságával ellentétben elhatározta, hogy a köztársasági államforma mellett foglal állást. Az egyetem diákegyesületének elnöksége ilyen értelmű felhívásokat bocsájtott ki.

— **Összeírják a tartalékos tiszti orvosokat és gyógyszerészeket.** Sztaribecseiről jelentik: A sztaribecsei kerületi katonai parancsnokság 287. számú rendeletével felhívja a katonai ügyosztályokat és járási főszolgabírókat, hogy a tartalékos tiszti orvosokról, civil-tisztiorvosokról, segédorvosokról, tartalékos-tiszti és nem tartalékos gyógyszerészekről, gyógyszerész-segégekről terjeszsenek be kimutatást. A rendelet alapján most állítják össze a kimutatást.

— **A becskeréki németek estője.** Beckerekéről jelentik: A Kulturbund becskeréki szervezete hétfőn estélyt rendezett, amelyen bemutatták a német népviseletet. Az estély nagy sikere volt.

— **Vonatkiállítás.** Szentáról jelentik: Hétfőn délután a Szentá—horgosi vasúti vonal elágazásánál a becskeréki állomás melletti pályán a szuboticeira irányított vasúti szerelvényből öt kocsi kisklott. Emiatt a Simplon csak két órai késéssel mehett tovább. A ledől kocsikat a szuboticei osztálymérésnökség a pályatestről még hétfőn délután eltávolította. A kisklást az okozta, hogy a kocsiengelyek Beckerekéről nem teljesen üzemeltetett állapotban indultak el. A vasútigazgatóság megindította a vizsgálatot.

— **Holttest a határon.** Beckerekéről jelentik: A módosi határszakaszon, a csatorna partján a vízben egy férfi holttestére bukkantak. A nyomozás során megállapították, hogy az ismeretlen, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, baleset áldozata.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

Meghívó. A szuboticei »Szeretet Nőegylet« tüdőbeteg gondozó intézetének fentartása javára ez évi február 6-ikán, szombaton esti 9 órai kezdettel az »Arany Bárány« szálloda összes termeiben *Matróz-jelmez bálát rendez*, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. A jelmezek kivételére nézve dr. Szántó Gáborné urnő ad felvilágosítást. Jelmez nem kötelező.

— **Háromszáz amerikai orvos jön Európába.** Milánóból jelentik: Az Egyesült Államok orvosszövetségének titkára, dr. Beck, Chicagóból ideérkezett, hogy megszerveze a május havában Európába induló háromszáztagú orvos-gárda tanulmányútját az egyes országokban. Az amerikaiak megtekintik Svájc, Németország, Csehszlovákia, Hollandia és Itália egyetemi városait, melyekről a kongresszuson számolnak be tudományos kutatásaikról. Dr. Beck egyben tárgyalásokat folytat az orvosi világkongresszusok idejének és módjának megállapítására, melyeket 1926 októberében Clevelandban, 1927-ben Saint-Luisban és 1928-ban Chicagóban tartanak meg.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készít Tolstoleva (Ódor-u.) 21.

LEGFŐBB IDEJE!

hogy Ön is meggyőződjék, hogy 1 pár »Kulcs«-jegyű harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár harisnya. Kapható minden üzletben.

Harisnyák »Kulcs« nélkül hamisítottak.

— **A fasiszta szakszervezetek feloszlátása.** Rómából jelentik: Mussolini elrendelte a fasiszta szakszervezetek feloszlátását. Ezekhez a szakszervezetekhez a posta és távirat alkalmazottjai és más állami alkalmazottak tartoznak, akik továbbra is a fasiszta párt tagjai maradnak, de külön szakszervezeteket nem alakíthatnak.

— **A becskerekai magyar gimnázium műkedvelő előadása.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai gimnázium magyar tagozata február 12., 13. és 14-ikén a színházban műkedvelő előadást rendez, amely alkalommal Farkas Antaltól a *Kis kádét* kerüli színre.

— **Tűzkatasztrófa egy amerikai gyárvárosban.** South Bendből jelentik: A város kereskedelmi centrumában tűz ütött ki, amely kilenc nagy üzletet elpusztított. A kárt mintegy két millió dollárra becsülik. Ezzel a tűzvészsel egyidőben a város másik részén ugyancsak tűz támadt, amely a Standard Oil Company irodáját hamvasztotta el.

— **Szerencsétlenség a Begaparton.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai Begaparton hétfőn délelőtt szénrakodás közben a Begába estek Budai József és Tépai János munkások. Budai az esés következtében karját, Tépai pedig a lábát törte el. Mindkettőjüket kórházba szállították.

A **Grazvanszka Kaszinó** február 4-én, csütörtökön este 8 órakor társasvacsorát rendez tagjai és azok családtagjai és vendégei részére. A résztvenni óhajtok legkésőbb február 3-án, szerdán délig névszerint jelentkezzenek a Kaszinóban. A vizalmi bizottság.

— **A megszóktatott táncosnő és a meggyilkolt kereskedő.** Delhiből jelentik: Az indiai kormány vizsgálót rendelt el az indorei maharadzsnál, hír szerint Numtaz-begum táncosnő megszóktatása és egy bombayi kereskedő meggyilkolása ügyében. A maharadzsaival közölték, hogy joga van a vizsgálatban való részvételt megtagadni.

Rézcsapok, sör-, bor-, víz- és gőz, mindenfajta rézöntvények modell után, csapágyak, stb. legolcsóbban Braća Goldner légszekerény, fabutor és rézúrügyvárában szerezhetők be. Subotica, Jugovica ul. 20.

Az 500 dináros rejtély

A *Bácsmegeyi Napló* keddi példányát közt két olyan lappéldány volt, amelyben a negyedik oldalon

A bogarasi asszonyháboru
Nyolc fogért egyhavi fogház
című cikk a következő címváltozással jelent meg:

Asszonyi bogárháboru
Egy fogért nyolc havi fogház
Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap.
Aki a *Bácsmegeyi Naplóra* előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

ASSZONYOM! Toilettjét kiegészíti:
POUDRE „MON PARFUM“
„BOURJOIS-PARIS“

Báli welltartók 25 dinártól
Haskötők 195 dinártól
elegáns hivatalban 9813
VIRÁG LEONTIN, fűzőszalonjában
Subotica, Aleksandrova ulica 6.

KÖZGAZDASÁG

Aki tud, az sem fizethet

A pénzügyigazgatóság legújabb rendelete tönkreteszi a jugoszlávai kereskedelem hitelét

A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság legutóbb egy ártatlanul hangzó rendeletet küldött azokhoz a pénzintézetekhez, amelyek jogosultak devizaeladással foglalkozni. A rendelet eleinte nem okozott feltűnést, hiszen a bankok és a kereskedők megszokták már, hogy valahányszor a pénzügyigazgatóság ráér, kiadnak valamilyen rendeletet, amely állítólag a dinár árfolyamát védi, valójában azonban más hatása nincs, mint az, hogy a kereskedő számára megnehezíti az átutalásokat.

A legújabb pénzügyigazgatósági rendelet azt írja elő, hogy

külföldi átutalásokhoz nem elég az egyszerű adóbizonylat, hanem a pénzügyigazgatóságnak is igazolnia kell, hogy az adó ki van fizetve.

A rendeletnek legkisebb hibája, hogy *nincs semmi értelme.* Az állam megbízik a városokban és a községekben, hogy a több száz milliót kitevő adót beszedjék és kezeljék, *de ez a bizalom nem terjed odáig, hogy a városi adóhivatalok igazolják azt is, hogy az adó kiizette az adóját.* Ezt a pénzügyigazgatóságnak is igazolnia kell. A bizalom kérdését a városi adóhivataloknak kellene elintézni.

Sokkal nagyobb hibája a rendeletnek, hogy a végrehajtása a gyakorlatban olyan súlyos következményekkel jár, amely komolyan veszélyezteti a jugoszláv kereskedelem jó hírét. A pénzügyigazgatóság részéről ugyanis nem egyszerű formalitás az adóbizonylat láttamozása. Ehhez *kérvényt kell beadni* a legjobb esetben is eltelik egy nap, amíg a kérvényt elintézik.

Ha már most a kereskedőnek február 5-ikén lejár egy külföldi váltója, nem elég, hogy nagynehezen megszerzi a váltó beváltásához szükséges pénzt, nem elég, hogy kifizette az adóját, hanem el kell intéznie azt is, hogy az adóbizonylatát a pénzügyigazgatóság láttamozza.

A mai közismerten krudilis gazdasági viszonyok mellett alig van kereskedő, akinek napokkal a lejárat előtt együtt van a pénze adóra is, a váltó beváltására is. Már pedig, ha február 5-ikén nincs birtokában a pénzügyigazgatóság igazolványa is arról, hogy az adója ki van fizetve

hiába van pénze, nem fizetheti ki a váltóját, mert nem vehet külföldi devizát.

Ma a kereskedelem jó hírére sokkal jobban kellene vigyázni, mint másszor bármikor. A kereskedők nagyrésze ugyanis nem fizet, mert *nem képes fizetni.* Ha állami intézkedés még azokat is meggátolja, hogy fizessenek, akiknek volna pénzüik, a külföld egyáltalán nem fog hitelezni jugoszláv kereskedőnek.

Egy tekintélyes és az egész világon olvasott bécsi közgazdasági lap, a *Die Börse* legutóbbi számában úgy is azt írja, hogy Szovjetország szakkal kereskedelmi összeköttetésbe lépni, oroszországi kereskedőnek hitelezni *kevésbé veszedelmes*, mint a Balkánra hitelezni. Ha most még visszamennék külföldre az óvatolt váltók, akkor nem lehet csodálkozni, ha a külföld nem hitelez. Emellett talán azt is számításba kellene venni, hogy az állam az ilyen rendeletekkel felesleges költséget és szalagfálást okoz a kereskedőknek s ő maga teszi mindinkább nehezzé, hogy a kereskedőknek módjukban legyen az állam részére adót fizetni.

Romániában szünetel a dunai hajózás. Bukarestből jelentik: Bázias, Drenova,

Orsova, Turnu-Severin, Cernavoda, Harsova, Braila, Galac, Tulcea, Izmail és Chilia községekből nagy jégzajlást jelentenek. A jégzajlás folytán további intézkedésig a román dunahajózás szünetel.

Szalonkin át is lehet állati nyerstermékeket Jugoszláviába szállítani. Beogradból jelentik: A földművelésügyi miniszter 534. számú rendeletével megengedte, hogy Szalonkin át is szállítsanak nyers állati termékeket azokból az országokból, melyekből a keleti marhavész fellepte előtt a Jugoszláviába való szállítás meg volt engedve. Az indoklásban kimondja a minisztérium, hogy az engedély megadását az tette lehetővé, hogy a keleti marhavész több hónapi pusztítás után megszűnt és a görög hatóságok is felszabadították Szalonikot és környékét a zárlat alól.

KINTORNA

Két gyermek dícserezik. Az egyik így szól:

— Az én anyukámnak bubifrizurája van.

A másik túllicitálja:

— Az én anyukámnak — *bajusza* van.

Otthonban, ahol a többneji mormonok laknak, a tanító megkérdi két tanítványától:

— Hogy hívnak fiuk?

— Joe és Vili Smith — felelik egyszerre.

— Hány évesek vagytok?

— Tíz — feleli mind a kettő.

— Szóval ikrek vagytok — állapítja meg a tanító.

— Dehogyan kérem — tiltakoznak a gyerekek — *csak apa* részről.

SPORT

ZAGREB:

Gradjanski-Admira (Bécs) 5:1 (2:0). A Gradjanskinak sikerült revánsot venni a vasárnapi 8:2-ös vereségért. A csapat komplett védelemmel állt ki és a csatársorban játszott a spliti Hajdukból átigazolt válogatott Bencsics és Bonacsics is. A gólokat Bencsics (2), Bonacsics (1) és Giller (3) rúgták. A bécsiek fáradtan mozogtak.

Houben első amerikai startja. Houben, a németek jeles rövidtávfutója, aki a honi pályákon Amerika legkiválóbb sprintereit sorra verte, az amerikaiak meghívására januárban az új világba hajózott. Mult szombaton már starthoz is állt egy fedettpálya-versenyen negyvenyardos távon, ahol a 4.8 másodperc alatt győzött Miller, Huncy és Moril mögött csak a negyedik helyen végzett.

Egy magyar futballista halála Olaszországban. Újabb halottja van az olasz földön játszó magyar gárdának. Rokken és Tichovszky után most a kispesti Fatter haláláról érkezett hír Padovából. Fatter több hétig volt súlyos beteg.

Európa műkorcsolyázó-bajnokságát a bécsi Böckl nyerte meg Davosban, míg az ugyanott megtartott nemzetközi gyorskorcsolyázásnak a finn Skutnabb a győztese.

A finn Skutnabb újabb sikere. Davosban Európa gyorskorcsolyázó-bajnokságában Skutnabb 500 és 1500 méteren győzött a bécsi Schilling fölött 45.8 mp., illetően 2 p. 24.2 mp.-es fényes időekkel.

TÖZSDE

Beograd, jan. 2. Zárlat: Páris 211, London 276, Newyork 5672, Milanó 228, Berlin 1350, Bécs 798, Prága 168, Budapest 795, Bukarest 2550, Szaloniki 80.

Zagreb, jan. 2. Zárlat: London 27550—27670, Newyork 5660—5690, Milanó 22762—22882, Berlin 1350—1354, Bécs 799—803, Prága 16773—16873.

Jóváhagyták a szombori tőzsde alapszabályait. Beogradból jelentik: A kereskedelemügyi miniszter a szombori tőzsde usance-atosztályait jóváhagyta. Az alapszabályok a külföldi tőzsdék alapszabályainak mintájára készültek. Dr. Palics Emil, a szombori tőzsde elnöke kifejtette, hogy a rossz gazdasági viszonyok ellenére is eddig 4000 vagon volt a tőzsde forgalma.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 188 (—3), Bogojevó 239 (—6), Vukovár 190 (—5), Palánka 216 (—11), Noviszad 246 (—20), Pancsevó 354 (—30), Szmederevó 426 (—33), Orsova 390 (—21). **Dráva:** Maribor 44 (+3), Zakanj —112 (—), Donji Miholjac 27 (+2), Oszijek 58 (—2). **Száva:** Zagreb —80 (+4), Sisak 10 (+5), Jasenovac 214 (—4), Bród 254 (—6), Mitrovica 358 (—18), Beograd 290 (—30). **Tisza:** Szenta 372 (—48), Becse 317 (—38).

Rádió-műsor

Csütörtökön, február 4-én
(A városok mellett szám a hullámhosszal jelenti)

Bécs (530): D. e. 11 és d. u. 4.15: Hangverseny. 5.15: Felolvasás. 6.15: Szintázi előadás. 8.15: Aria-est. 9.30: Felolvasás.

Elbertfeld (259): D. u. 7: Hangverseny. 10: Klasszikus-zene.

Dortmund (283): D. u. 6: Jazz-band. 8.30: Fiatal művészek hangversenye.

Budapest (546): D. e. 9.30: d. u. 12.30 és 3: Hírek, közgazdaság. 5: Szórakoztató zene. 7: A rokkokó hajviselet-től a bubifrizuráig II. (Előadás). 8.30: Sztrojanovics testvérek hangversenye.

Berlin (505): D. u. 4: Hangverseny. 4.30: Hangverseny. 8.30: Regény-felolvasás. 9: Hangverseny. 10.30: Jazz-band.

Mailand (320): D. u. 4.30 és 9: Hangverseny.

Barcelona (325): D. u. 7.50: El Trió Rádió. 10: Operarészletek.

Páris (358): Este 10: Híres zenészek hangversenye.

Osló (382): Este 7.30: Angol nyelvkurzus. 8: Rádió-hangverseny. 9.30: Zongora-hangverseny.

Hamburg (392.5): D. u. 4.15: Keleti mesék. 5. Zongora-játék. 8: Kamara-zene. 10: Táncczene.

Münster (410): Este 9.30: Kamara-zene.

Breslau (418): D. u. 5: Operette-zene. 8.30: Szinfonikus-zenekar hangversenye.

Róma (425): D. u. 5.10: Hangverseny. 6: Jazz-band. 8.40: Hangverseny.

Toulouse (441): Este 9.45: Koncert. 11.45: Táncczene.

Stuttgart (446): D. u. 4.30: Hangverseny. 9: Szórakoztató-est.

Lipce (452): D. u. 4: Hangverseny. 8.15: Zene-est.

Königsberg (463): D. u. 4.15: Koncert. 6.15: Kamara-zene. 7.30: Gyermek-színház. 10: Balett-zene.

München (485): D. u. 4.30: Hangverseny. 8: Bécsi-zene.

Aberdeen (495): D. u. 7: Gramofon-zene. 9: Londoni műsor.

Zürich (515): D. u. 3 és 4: Hangverseny. 8.30: Opera-áriák.

Prága (368): D. u. 5 és 8.02: Hangverseny.

Brünn (750): Este 7.20: Romantikus-zene.

Gené (760): Este 8.15: A metropol-szálló hangversenye. 9.15: Hangverseny.

Foltok a szivárványon

— Regény —

Irta: Sz. Szigethy Vilmos

Balázs Árpád rajzaival

Éljen Klenóczy, itt van Klenóczy! — harsogták mindenfelől

I.

A megyeszékhely épp olyan képet mutatott, mintha restauráció készült, az is a viharosabb fajtából. A Rózsahokor-ban délben is húzta a cigány, s ez annál feltűnőbb volt, mert szürke hétköznapokon még este is megmondta, hogy szolgáltasson-e egy kis zenét, akkor is inkább népdalokat, mint operákat, operának nevezve mindent, ami kívül esik a népdal határain. Nem volt ez érzéketlenség. Kevevárán adott alkalmakkor magyon is szerették a muzsikát, a jó cigány itt házat szerzett, azonban az élet szürke idején a Rózsahokor helyiséget a lateiner elem lepte el, idehozta feleségét — hetenkint egyszer — az ügyvéd, hogy vacsora után átlapozzák a képeslapokat s kivágyják belőlük a divatújdonságokat, ruhában és művésznőben egyaránt. Tíz óra táján aztán, mikor megérkeztek a menüsztől az ifjú bakafiszek s ábrándosan kezdtek pislogni a kaszárnyára, a jó polgár ásitózásba fogott s az asszony illendőnek tartotta, hogy ő is megelégedjék a szórakozással.

Ma azonban más volt a helyzet. A megyebizottsági tagok közül ebédelték ott néhányan, még délelőtt érkeztek az óvatosság szabályainak mindenemű betartásával. Mert ámbátor a közgyűlés csak hónapután lesz, tekintetbe kell mégis venni a hiányos utakat, a vicinális szeszélyeskedését, s az előre nem látható egyéb körülményeket, amiknek az utasember ki van téve.

Megérkezésük után nyomban hozzáláttak az ebédhez, az étteremből kiszűrődő cigányzene egyre lelkesedőbb lett, már pedig a cigány nem lelkesedik, ha nincs, aki jó szívet hallgassa. Nem is annyira a szív itt a fő, mint inkább a kedély, ami egyenes arányban áll az őrös boros palackokkal s a fekete fiúk életveszedelemével. (Feszem azt, a repülő poharakat véve alapul, ha ugyan általában van állandó alapja egy repülő pohárnak.)

A külső kávéházi részben békés mesterek itták a feketéjüket, figyelve Miliacez esztimadja billiárd-bravúriait Dehelán szabóval, aki ezen fontos művet idején sem szűnt meg az ipar rendkívül mostoha helyzetéről panaszkodni.

Itt gíbicelték továbbá a fiakkerosok, ostorral a kezükben és eléggé közel a söntéshez, ami nagy címeire vall, mert így közel vannak mindenhez, az étteremben mulatózó urakhoz legkivált. Délután háromkor már magukra is maradtak, mert az iparosok ellátogattak a műhelyükbe, minekutána bámulatos pontossággal betartották a hivatalos órát.

— Csak időm volna! — sóhajtott Dehelán szabó, — majd megmutatnám, hogy mit kell tenni az ipar érdekében. De ki az égi jószág ér rá!

A kávéház lassankint kiürült, az étterembe ellenben leveles-tálakban vitték be a fekete-kávet. Mert hogy szavamát az idejemen, a vicinális igen sürgősen köz-

lekedett, habár bizonytalanul is, délután négyre befutott a hajnali vonat és akadtak emberek, akik megállták kommentár nélkül ezt a befutási tényét. Ötör új segédesapatok kerültek, ámbár hat táján a rendes távnyomatu is életelt adott magáról s a rendezett tanácsú város polgármesire állandóan ott sétált a Rózsahokor és a Király között, hogy kellő reverenciával fogadja a vidéki notabilitásokat.

Falusi jegyzőkből alkonyatra annyi volt már együtt, hogy a bresztováci főpenna erőnek erejével meg akarta alapítani a jegyzők temetkezési egyesületét s csapán az a körülmény tántorította el makacs szándékától, hogy Mító cigány hírtelen bekezdett egy különös dalamba, amely az alispánról szólt, aki bizonyos kalapokhoz rózsát tett és állítólag piros borral itatta a társaságnak daloló tagjait.

A leghangosabbak a megyei tisztikar köréből kerültek ki, egy részük már itt volt reggel óta, a másik rész ellenben csak szállingózva érkezett annak a férfinnak rendkívüli elfoglaltsága révén, akit az imént dalomokba foglaltak, kapcsolatban a rózsával és a piros borral.

Nyolc órakor valaki kinyitotta az ebédő ajtókat, aztán hamarosan besukta megint. Visszavonulásra azonban nem maradt ideje, mert egyszerre tízen is ugráltak utána és cipelték be nagy diadalal.

— Éljen Klenóczy, itt van Klenóczy! — harsogtak mindenfelől s a lövevénynek hármilyen savanyúképpel is, de el kellett foglalnia a főhelyet, ahol két kövér megyebizottsági tag szuszogott a végkimerülés és családi gutahagyomány esalhatatlan szimptomái között.

— Kedves fiskális ur, az Isten ártessel! — koccintottak vele minden oldalról.

— Tessék kiinni! — biztatta a két kövér közül a kövérebbik, mert különben sosem ér bennünket utól.

— Csak engedték meg, hogy előbb vacsoráljak.

Ezt kivételosen megengedték, pláne mikor a deliblati jegyző megnagyarázta, hogy a vacsorára jobban csuszik a bor és kellemesebben hangzik a muzsika.

Zsibongott már a terem, alakok tűntek el és elő, egyszerre akart mindenki beszélni. Egypár fiatal aljegyző kiment a kúthoz és megeresztette a csapot a fejére.

— Nem tudok majd referálni! — nagyarázta a kövérebbik elűlőnek.

Az szuszogott néhányvat s mivel így lendületbe hozta a tüdejét, nagyot kacagott.

— Kerül is a te referádára az első napon sor!

— Engedelmet, kedves bátyám, már hogyne kerülne! Rögtön a számadások után következem. Ez az eddigi prakszóm szerint nem vesz husz percenél nagyobb időt igénybe, ami azt jelenti, hogy tízre jelen kell lennem.

Az öreg most a kezével legyintett és megbökte Klenóczyt.

— Hallod-e Zoltán, mit beszél ez a csirke? Ő referálni akar.

Klenóczy tekintete elnévelve mozdult a kavargó füstbe, mintha annak labirintusából akarna alakokat formálni, szórakozott szelid mosolya olyasmit is jelezett, hogy algha érti, miről beszélnek itt.

— Parancsoisz?

— A Feri gyerek azt hiszi, hogy a közgyűlés első napján rákerülhet a sor. Hát nem nevésséges ez?

Klenóczy egyszerre komoly lett.

— Kérlek alássan, nem szeretek a dologról beszélni. Nem ismeritek Bez-dánt.

— Az alispánról csevegtek? — vágott közbe Feri.

— Most még alispán, felelte az öreg. De nem sokáig.

A kis aljegyző egyszerre csodálatos átalakulásokon ment keresztül. Amire alig volt képes kevéssel előbb néhány vödör víz, azt most hirtelen megteremtette valami előérzetfele, hozzáadva azt is, amit tudott.

Csak annyit kérdezett suttogva az öregtől:

— A vicinális?

Az inkább a szeme hunyorgásával jelezte:

— Igen.

— Kitér?

— Ki.

Egyszerre józan lett ettől a pár szótól, szinte kilelte a hideg. Vacogott a foga, aztán áttepedett a fűtetlen kályha mellé, hátha fölmelegszik, közben óvatosan elfogta Vucsetics főbíróit.

— Atánlanék valamit, szoktunk meg innét.

A főbíró ritka jókedvényben volt, mint mindig, ha fehér asztal mellé került, nehezülő hangon vágott vissza:

— Megbolondultál?

— Csak ne kiabáli. Mondok én neked rögtön olyasmit, hogy hanyathomlok vágódsz ki az aiton. Tudod-e, hogy összeesküvő bandában vagy?

— Ugyan már, miket karavolsz itt össze-vissza!

— Kérlek, csöndesebben beszélj, teljesen fölösleges, hogy ránk irányítsd a figyelmet. Klenóczy végre le fogja lepézni az alispánt, éppen most tudtam meg, hogy elérkezettnek látja az időt.

Vucsetics nagy fekete szeme még tágabba nyílt. Bámult egy sort, aztán egészen összeesve azt mondta:

— A fenét!

A kis aljegyző folytatta:

— Senniképpen sem lesz kellemes, kérlek alássan, ha megtudják, hogy mi is itt voltunk. Tartok tőle, hogy máris hosszabb ideig tartózkodtunk velük együtt, semmiut kellett volna. Végére is tisztviselőtársunkról van szó, ha mindjárt a legnagyobból, mi kötelesség vagyunk kártartani mellette az utolsó percig.

— Mindenesetre — mondta Vucsetics és intett a szemével egy árvaszéki ülőnek, hogy iőljön utána a szenarónak használt kis terembe.

Józan volt már mindenki, sőt Krisztics Jefta aljegyző ur sirt tehetetlen dühében és rimánkodott a fiuknak, engedjék vissza, hadd gyilkolja meg azt a gazember Klenóczyt, amiért az ő jószágos öreg alispánja ellen agyarkodik.

A Feri gyerek sehozzsem tudta lecsillapítani, végül is fülébe sugta azt, ami ilyen alkalmakkor mindig használt.

— Azt akarjátok, hogy egy paraszti miatt nemzetiségi gyilkosság vádjába keveredjél?

— Igazad van, szeretett barátom, tördelte, a könnyeit törölve, Krisztics, egy paraszt nem érdemli meg ezt. Gyérünk a »Török császárné«-ba, mert úgy érzem, hogy most van legnagyobb szükségünk az összetartásra, beszéljünk meg a teendőket.

Vucsetics, aki előbb följegyezte egy-néhány jegyző nevét (mert nem lehet tudni, mint lesz azt jó valamelyik hivataloztatásnál felhasználni) az elkeveredés szelid árnyalatával inzatta a fejét.

— Mi ugyan hasztalan beszélünk, hiába teszünk bármit, ha amaz cselekvésre határozta el magát. Ellenben van egy közbeeső megoldás. Nem vagyok ellene, hogy benézzünk a »Török császárné«-ba, feltéve, hogy ti is úgy akartjátok.

II.

A bankban ma korán kezdődött az élet. Hogy mi a törvénytékileg bejegyzett neve, az mellékes, mert

bank alatt mindig azt a lehetőleg legnagyobb pénztárat szokták érteni, amelyikben a tekintetes vármegye őrzi fölösleges pénzét.

Az élet és a munka voltaképpen akkor vette kezdetét ezen a napon is, mint máskor, az ifjú óriások gyűjtögettek a váltókat, állították ki a betétkönyveket, mindössze az igazgatósági tagok jelentek meg korábban.

A bank, ha nem tudná valaki, az irányító fórum és itt tárgyalják meg a fontosabb vármegyei ügyeket nem az állandó választmányban és legkevesébbé a pártokban. Tárgyalni ugyan tárgyalhatnak ott is holmi megymást, ehhez mindegyiknek van joga, mégis, a lényeg itt keresendő. A bank véleménye három-négy ember elhatározásából indul meg, távolról sem hosszas beszédek alapján, még kevéssé kapacitálások révén, sőt, ha különösen akartuk a dolgot feszegetni, be kell vallanunk azt is, hogy néha elég valószínű az igazgató akarata.

A megyebizottsági tagoknak körülbelül kétharmadrésze benne van a bank érdekelttségében, aki nincs benne, azt a Berzenke folyó és a vele kapcsolatos mentesítő társulat öleli át. A Berzenke ugyanis megesufol minden természeti törvényt, ez nem ered hegyekben, mint sok más társa, hanem a bankból folyik. Amit tessék úgy értelmezni, hogy az ármentesítő társulat igazgatója egyúttal igazgatósági tag a bankban is.

Éppen azért fontos közügyek aktualitása idején minden szem a bank felé fordul és mindenki azt kérdi, mit szólnak ott a dologhoz? A bank százötven szavazatot is jelent, szükség esetén fölmegy száznövekvőre, mert tekintetbe kell venni — sőt fölötto szükséges is tekintetbe venni — a sok apró vidéki pénztárat, amelyek mindienek van folyószámlája, azazkivül hitelt élveznek s válságos helyzetekben mindenkor számíthatnak a mentésre.

Megbecsülését azonban sok más is indokolja. Mindig nyugodt, sosem ragadtatta el magát hangzatos trázisok lármájától, intézkedéseiben holtcs mérésleket vezet, mintha a sokféle erő egyesülne és szoliditéné egymást.

Hogy komoly dologról van szó, azt onszán Vélh Albert mezeiellenés is bizonyítja. Vélh ur nem haragja el akarmiért a nagykereskedését, a cezurára is az utolsó percben érkezik, szóval drága az ideje.

(Folyt. köv.)

Panaszos levél

a panaszkönyvről és hetvenhárom lemaradt utasról

A baranyai közállapotokra igen jellemző panaszos levelet kaptunk ma Baranyából. A levélben hetvenhárom ember sirja el az államvasuti alkalmazottak ellen kifogásait. A panaszok a levél szerint nem szörványos esetek, hanem már hónapok óta napirenden van, hogy a lakosságnak unos-untalan bosszúságot és kellemetlenségeket okoznak.

A belinansztíri állomáson az emult szombaton a vasuti jegypénztárt öt perccel a vonat indulása előtt nyitották ki és miután három jegyet kiadtak, a vonat elindult Oszijek felé. Az állomás pénztára előtt ácsorgó utasok tehát még jegy nélkül sem szállhattak föl a vonatra. Az utasok valamennyien a baranyai falvakból kerültek ki és Dárdára, a járási székhelyre igyekeztek, ahol a különböző hivatalokba voltak megidézve. Volt köztük tizenegy diák is, akik aznap igazolatlan órákat szerettek az oszijekli iskolákban.

Az egyik utas, a zugolódások és keserű kifakadások után, panaszkönyvet kért a forgalmi irodában, ahol rákiabáltak és megtagadták tőle a panaszkönyv kiadását.

— Akinek panaszkönyv kell, az hozzon magával tintát és tollat — mondták a hivatalnokok és kikergették a főhaborodott baranyai utast.

A panaszosok följelentést tettek a zugrebi vasutigazgatóságnál, abban a reményben, hogy ott talán elégtételt kapnak azok, akiket súlyos anyagi károsodás ért amiatt, hogy a belinansztíri vasuti pénztárnok nem akart idejében fölkelni.

NYILTTÉR.

Adolf Kemenj kr. sreski sudski izvršitelj u Senti
Lzvr. broj 1191/1925.

**OBJAVA
JAVNE PRODAJE**

Potpisani sudski izvršitelj, u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881. ovim objavljuje, da će se usled odluke Kr. Sreskog Suda u Senti br 8607/1925 u korist poverioca Detoni, Kapurso i Skvičimaro, zastupanog po advokatu Dr-u Branislav Pecarski a protiv dužnika na javnoj prodaji prodati popisane pokretne u zapisniku od 2 decembra 1925 i procenjene vrednosti od 172 150 din., a koje se sastoje iz popisanih predmeta: automobil, kola, maža, nameštaja i t. d.

Po odluci Kr. Sreskog Suda u Senti br. Gm 7648/1925 odredjena javna prodaja, radi podmirenja glavnice od 32 400 din. ovaj od 2 augusta 1924 god pripadajućih 8% kamata i do sada ustanovljenih troškova u iznosu od 5233 din. 25 p. održaće se: 5 februara 1926 god. u 10 sati pre podne na licu mesta u Senti u stanu dužnikovom u Majora G. Jovanovićeve ul. br. 16. na koju se pozivaju sva ona lica, koja se žele nadmetati, stin da će se odnosne pokretne u smislu §§ 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde, i ispod procenjene vrednosti prodati.

U koliko su ove pokretne, koje će se na javnoj prodaji prodati uzapćene i po drugim licima i u koliko ova lica imaju pravo na podmirenje svojih tražbina, određuje se ova javna prodaja u smislu § 120. zak. čl. LX. 1881. i u njihovu korist.

U Senti, 10 januara 1926 god.

Adolf Kemenj
kr. sudski izvršitelj

SAVET GRADA SUBOTICE

Broj 1605/1926. sen.

Oglas

Opština grada Subotice raspisuje ovime ofertnu licitaciju za izdavanje pod višegodišnji zakup

Kafanu Park Kralja Petra

koja bi se imala izgraditi u Parku Kralja Petra, koji se nalazi u središtu grada Subotice, na najprometnijem mestu nasuprot željezničke stanice.

Zakupnina za celo vreme zakupnog roka u iznosu od Dinara 800.000. Ima se platiti unapred, kako je to predviđeno uvetima.

Nudioci dužni su položiti kauciju u iznosu od dinara 100.000 u gotovom novcu ili uležnoj knjizici Gradske Štedionice u Subotici.

Propisano taksirane ponude imadu se dostaviti Senatu grada Subotice najkasnije do 8. marta 1926 10:30 u sati prepodno.

Nacrti kafane i uveti zakupa mogu se dobiti u gradskom Inženjerskom Odelenju uz naplatu od Din. 100.

Otvaranje ponuda izvršiti će se 8. marta 1926. u 10.30 sati prepodno.

U Subotici, dne 30. januara 1926.

Savet Grada Subotice.

Felhivás

Ne soká gondolkodjék, mert megbánja, ha nem iratkozik be a már 3-4 hét mulva megalakuló „POMOC”-szülészeti, kiházásító és temetkezési segélyegyletbe Sombor, Aréna biskop, ahol esetenként fizet Din. 30 és kap Din. 30.000 míg a szülészetnél fizet Din. 15 és kap Din. 10.000 — havonta öt esetet köteles a tagunk befizetni, többet nem, ha 50 esetet befizetett, kölcsönt is nyújt egyletünk.

Vidéki képviselőink eddig, ahol be lehet iratkozni; Ada; Sárközi Kálmán tanító, Apatin: Blaha András, Bogojevó; Lakatos Mihály tisztviselő, Arandjelovo: Börcsök György kereskedő, Csantavir: Kozma Vince szabó, Dárda: Balog István számvető, Feketics: Konec Károly, M.-Idjos. Odobrináné szülésző, Mol: Ambrus Géza tanító, N.-Szlivac: Metzger Fülöp, Novisád: Majoros Pál Kamenička 53, Pačir: Wiener Ferenc kereskedő, Pađe: Hajnal József kereskedő, Subotica: Nagy Gyula Sokolska 7, Senta: Novosel Mihály borbély, St.-Kanjiža: Hegedüs és Vörös, St.-Moravica: Faragó Lajos Főter, St.-Bečej: Beck Jenő, Kr. Petra 33. Titel: Kleinschmidt Lenárd, N.-Bečkerék: Huszár István kereskedő Vojvoda Bojović 29.

TŰZIFA ÁRAK

112kg-oz szállítva!

Elsőrendű hasáb bükkfa	100 kg	35.—
Elsőrendű aprított bükkfa	100 kg	40.—
Másodrendű hasáb bükkfa	100 kg	30.—
Másodrendű aprított bükkfa	100 kg	37.—
Tölgyfa hasáb	100 kg	30.—
Aprított tölgyfa	100 kg	36.—
Vékonyfa alátüzeléshez összekötözve	100 kg	28.—

Prima bükkhasábfu vagon-tételben ab állomás
Din. 2800.—

BOSNA FATELEP SUBOTICA

Teherpályaudvar mellett. — Telefon 519.

POZIV

na

god šnju redovnu glavnu skupštinu

„CONCORDIA“ POKOPNOG UDRUŽENJA, koja će se održati 15-og februara 1926. u 4 sata po podne u prostorijama Poljoprivredne i Založne Banke D. D.

Dnevni red: 1. Izašljanje dva overioća zapisnika. 2. Godišnji izveštaj i odobrenje računa krmje 1926. god. 3. Podela razrešnice upravnom i nadzornom odboru. 4. Izbor sedmorice članova odbora i jednog člana poverenstva za pregled računa na 4 godine. 5. Promena 5. §-a osnovnih pravila. 6. Eventualni predlozi.

Subotica, 29. januara 1926.

Cvetko Manojlović

predsednik.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Tel. 190 és 191

Táviratcim: Kenderipar.

Detailüzlet: Városi bérpalota.

Engross és irodák: Wilanova ulica 7.

UTITAKARÓK

ÉS

LÓPOKRÓCOK

**LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI
FORRÁSA**

Átutazók figyelmébe!

CHAT-NOIR — FERETE MACSKA

(Bárány szállóval szembeni kis utcában)

Február 1-től új slager

Tabarin műsor! Belépti díj nincs!

Kellemesen szórakozhat.

Olcsóbb mint a kávéház!

857

Képzett kereskedő, 25 évi többoldalu

gyakorlattal személyes közreműködés mellett betársulna 5-600.000 dinárral egy bevezetett jól menő vállalathoz. Kimerítő ajánlatok „Fortuna” jelíge alatt Schmoika hirdetésjébe Novisad Futoški put 2. kéretnek.

928

NAGYBAN

KICSINYBEN

„VIKTORIA”

VARRÓGÉP KERÉKPÁR GRAMMOPHON

üzlete Kralja Aleksandra ulica 6. Nagytrafikál szemben.

A világhírű Phönix varrógépek, Dürkopp Diauna kerékpárok Columbia Grafonolák, legjobb gramfonlemezgyárak vezérképvelete

Kérje árjegyzékünket vagy mintaküldeményünket.

Február 1-én a Zrinjski trg 2. és Paje Kujundžićeva ulica 2 alatti helyiségek megszűnnek.

852

„KASINA”

ÉTTEREM, SÖRCSARNOK ÉS FALATOZÓ

Telefon: 35-25 BEOGRAD Terazije 25.

UJ TÉLIKERTJÉBEN

kiváló minőségű hazai és idegen konyha, kitűnő sör

Figyelmes kiszolgálás, olcsó ár!

Minden este 6 órától koncert.

723

Bognárok figyelmébe!
Kichner-féle, keveset használt, kerékgyártó és kullókopirgép.

Tűzfatelep részére!
Egy és kétkaru tűzfitelep-balta, igen olcsó árban eladó.

12 HP. benzín-petrolcummotor

8 HP. nyersolajmotor, német
(Deutsche Werke) gyártmány raktáron.

JELLINEK JÓZSEF

Subotica, Paje Kujundžića ulica 4.

Rőfősüzletberendezés

pultok és stelázsik kedvező feltételek mellett ELADÓK.

Bővebbet: Zemaljska Kreditna Banka Novisad Kralja Alexandra ul. 7.

ELSŐ SUBOTICAI

PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA SENOE UL. 19. TELEFON 436.

Ajánlja minőség és ár tekintetében elsőrendű és versenyképes papirzacskóit. Kérjen mintát és árajánlatot.

**Pénzintézetek,
iparvállalatok**

részére mérlegfüzeteket s minden más nyomtatványokat jutányosan és izlésesen készít

„Minerva” nyomda, Subotica

Árajánlattal szolgálunk!

„DRVAR”

FA és FAÁRU KERESKEDES OSIJEK
I. Vinkovačka cesta 1.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát olcsó árakon: Szénavillákat, gabona- és kenyérlapátokat, pékla-pátokat, talicskákat, boronákat, vágódeszkákat, círok- és vesszőseprő nyeleket, szőlőkarókat és komlórudákat.

Naponta friss

pörköltkávé

kapható

Sugar Manónál

Subotica, Rudićeva ul.

Sentán jól felszerelt könyvnyomda eladó.

Cim a kiadóban. 820

Szolid és kedvelt felsőbácskai cég bor és pálinka szakmában oly ügyes, jól bevezetett, megbízható

utazót

keres, ki legalább is két nyelvet beszél.

Ajánlatokat a Bácsmegyei Napló kiadóhivatásába „Uazó 9” jelíggel kérjük.

860

Rum- és likőreszenciák

legjobb minőségben

Drogeria **LANDAUER SUBOTICA**

KORZÓ MOZI

Mától kezdve vasárnapig
A nagy
MOSJOUKIN
film
PASCAL MÁTYÁS
(Névtelen ember)
PIRANDELLO a legnagyobb olasz író világhírű regénye
Mindkét rész egyszerre.
Rendes helyárak.

LIFKA MOZI

Operett újdonság!
Suboticán először!
Marica grófnő
Zenéjét írta: Kálmán Imre
Személyek:
Marica grófnő: Vivian Gibson
Tudós Le. a.: HARRY LIEDKE
Tudós Le. a.: HARRY LIEDKE
Zsupan Kálmán: Veranes Bró
Dob és kibavított zenekarral
Rendes helyárak!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésküldeményekhez válaszhelyleg mellékelendő.

DEUTSCH PÁL és TÁRSA
VILAMOSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 3.

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron saját vagy megadott tervek alapján.
Kérjen ajánlatot. -- Irógép és varrógépek javítása külön szakképzett munkásokkal.

LEVELEZÉS

Míred 28. sei nicht besorgt alles in grösster Ordnung. Deine Margit.
924

Ugyes kiszolgáló a rövid-áru szakmában február 1-re keresettük. Cim a kiadóban. 797

Ugyes fedrászno es egy manikürözöno felvételik. Herterné. Subotica, Sokolska ul. 13. 916

riadó malom Dánában Crnabarán (Feketetón) 4 lártu motormalou es 2 garajura esőlögép jutányosan eladó. Vevők érdeklöbhetnek. Kadván Orbánnál Sentán vagy a helyszínen Császár István tulajdonosnál. 127

Cinkét, klistét, litografiai munkát, részvények, betétkönyvek, dombornyomást, dobozokat, üzleti könyvet, gyógy-szeriárak részére preselt dobozokat a legjutányosabban szállít

FISCHER ERNŐ
grafikai műintézet Subotica 10302

Schlager-féle BÖRÖNDÖK és BÖRÁRUK
a legjobbak. Megrendeléseket és javításokat elfogadjuk
SUBOTICA
Aleksandrova ulica 1.

VÉTEL-ELADÁS

16 HP nyersolajtraktor Avance 3 ekével jutányosan eladó. Subotica, Zagrebačka 17. 872

PATRANIN
EGERET PATKÁNYT véglegesen irt
Kapható minden gyógyszerertárban

Középkaru, intelligens hölgy házvezetőnek vagy anyahelyettesnek szerény fizetéssel ajánlkozik. Cim: Schmickly hirtetőiroda, Novisad, Futiska 2. 927

Friss maroni datolya, mandarin, citrom, naránes, alma stb. állandóan raktáron. Kiss István, Barátok templomával szemben. 574

Jókarban levő üzletberendezés fűszer- és vaske-reskedő részére. Elhalálozás miatt eladó. Érdeklödni lehet özy, Bernhard Ferencné, Bački-Brestovácon. 885

Zongorák, pianinók, legmodernebb és legújantabb kivitelben Prágai zongoratermeiben Vel-Kildudán kaphatók. E szakmában legrégebb és legolcsóbb beszerzési forrás hazánkban. Részletjézetre is.

Móderu fehér komplett háló- és konyhaberendezés azonnal eladó. esetleg darabonként is. Cim: Paic Kutundziceva ul. 46. 937

Akácfa szőlőkaró
jutányos áron kapható
Szemző Bélánál
Subotica, Brozova ul. 2. 139

16 HP szivógázmotor Heller és Herz-féle, üzemi-képes állapotban. eladó. Holzacker Boldizsár, Baimok. 933

FOGLALKOZÁS

Önálló iómunkás borbély-szegéd fix fizetéssel felvétetik. Lukacsévits Mihály borbély, Sombor. 893

VESEK heremagot
nagyobb mennyiségű
Mintázott ajánlatokat
Kőrösi Géza
Subotica 9356

NŐI KALAPSZALON POGÁNY

Kalap szalonomat megnyitottam. Kérem a tisztelt hölgyközönséget, hogy régi praxisom alatt bevált szép munkámról és jó ízlésemről véteikényszer nélkül meggyőződnie sziveskedjék. Átalakítás-oka modellek után készitek.

Trg Fra Ješe 15. I. emelet
Ljubibratic-ház (Hitelbankkal szemben) Telefon 30.

Megvételre keresünk 150-200 g méz befozadására alkalmas jó állapotban lévő használt hordókat. Toth D. D., Bačka-Topolá. 895

KÜLÖNFÉLE
Különböző méretű bútorozott szoba kiadó. Oslobodjenia ul. 1. 896

Orvosi rendelöbe ajánlkozik kisasszony, némi gyakorlatlaltal, vagy gyermekek mellé. Háztartásba és főzésnél is segítkezik. Cim a kiadóban. 572

Magánjáró öntvényeket olcsón szállítunk
Neukomm Bálint fia gyégyár
Vršac
Telefon: 54. 153

ÜZLETI KÖNYVEK OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS!

HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószer-és papirkereskedésében Subotica
Karadjordiev trg 12.

BÁMULATOS OLCSÓN ELADÓ: Órák, arany, ezüst ékszerék, dohánytárcák, ruhák, tülkabátok, utazóbundák, nőingek, vászonkézimunkák, ciribetűs irógépek, súlyszö-varrógép, különféle illatszerék, Sappun, Bayrum, kávépötlék, bútordarabok, finom rézgy, matraccaul, fürdőkád kályhával, nagy-mennyiségű finom gyapint-szövet, egy 4-es és egy 3-as Wertheimkassza, különféle karácsonyi ajándékok Kiss adásvételi intézet VI., Trumbiceva (Petöfi) ul. 11., Csirkepiac. 10333

Bácskai földre kedvező feltételek mellett jelzálog kölcsön kapható. Felvilágosítás nyerhető: Senec ulica 21. Fekete Gyulánál. 457

Staribečejen
a Central-szálló épületében, a beltéren jömeneteli kalapszalonnagy raktárral családi okok miatt eladó. Érdeklöbőknek Julka Marković modistkinja ad felvilágosítást.

Önálló francia munkásnőket és önálló angol munkásokat felveszünk, esetleg teljes ellátással. »Jelena« női divatterem. Subotica, Aleksandrova ulica 11 (Korso), hátul az udvarban, földszinten. 868

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk
500 drb nagy levélpapírt, 500 finom boritékot összesen 180 dinárért és 100 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez
Olcsóbb mint ha papirszeletekre írja a számláit
Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készitünk. -- A szöveget mi leforditjuk.
Jó papír. -- Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.
Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

Disznóvénnyeket keresek megvételre: agavét, aucubát, Laurust, olcandert, phylo dendront vukkat. -- Szives ajánlatot az ár mezeilöfésével alábbi címre kérek: Gever Henrik, Crvanka (Bačka). 773

Kisbárány vendéglő vezetését átvetttem és konyhánál régi jó hírenek megfelelően továbbra is háziasan vezetem, havi és napi abonemát elfogadok a legszolidabb áron. Tisztelettel Pusztay Imre vendéglős. 437

Érettségizett, perfect szerb gyakorlatnok felvétetik. Cim a kiadóban. 939

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kezápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

„COMMERZIA“
TULAJDONOS: EUGEN BERL
ZAGREB, JELAČICEV TRG 23.
Ajánlkozik moratóriumok, kiegyezések és kezességek Keresztülvitelére.
GYORS, DISZKRÉT ÉS KULÁNS ELINTÉZÉS 496

50.000
dinár segélydíjat fizet elhalt tagjai után azok hozzátartozóinak
Bácska Temetkezőési Egyesület Suboticán
Befizetési díj elhalt tagonként 100 dinár
Uj tagok felvételre eszközölhető nemre és életkorra való tekintet nélkül.
Helyi képviselők felvételnek az ország bármely községéből.
507 **Az igazgató tanács.**

6000
dinár segélyt fizet tagjainak szülés esetén az **Első Vojvodinai Szülészeti Egyesület.**
Tagokat állandóan felvesz Trumbiceva ul. 3. sz. a. iroda helyiségében.
Vidéki tagokat felvesznek a következők:
Horgoson: Timár adótiszt, községháza. **Martonošon:** Dušan Vasić nyug. közs. pénztáros és Nikola Milinović aljegyző. **Sentán:** Kopasz Kálmán kántor. **Molon:** Géza Ambrus tanító, **Adán:** Huszág Dezsőné asztalos. **St.-Bečejen:** Komenda János nyugalmazott tanító. **Somborban:** Magyar István, Mrazovicéva ulica 12. **Kuían:** Váradi Gyula nyug. tanító.

JUGOSZLÁV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSZLÓK
tisztá gyapjuból, színe nap és víz ellen garantált
75 cm széles 120 cm hosszú Din. 70.—
100 cm széles 150 cm hosszú Din. 100.—
110 cm széles 200 cm hosszú Din. 150.—
120 cm széles 250 cm hosszú Din. 200.—
130 cm széles 300 cm hosszú Din. 300.—
szállitunk bérmentve az összeg előre való beküldésnél vagy utánvételrel.
KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbiceva ul. 22.
Viszonteladók kérjenek ajánlatot!